Ազգ
Azg
armenian daily
19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2004 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 28 (2953)

Գրադարան

Մարտի 6-ին սպասվում է Միխայիլ Սաակաշվիլու այցը Երեւան

Վրաստանի նախագահը Բաքու կայցելի մարտի 4-5-ը

Թբիլիսիում հավատարմագրված դիվանագիտական աղբյուրներից «Ազգը» տեղեկացավ, որ բանակցություններ են վարվում Վրաստանի նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլու Երեւան կատարելիք այցի ժամկետները ճշտելու վերաբերյալ: Ենթադրաբար, Սաակաշվիլին Հայաստան կժամանի մարտի 6-ին: Նույն աղբյուրներից տեղեկացանք, որ մարտի 4-5-ը Վրաստանի նախագահը կայցելի Բաքու:

Նախապես տեղեկացրել էինք, որ Վրաստանի նախագահը տարածաշրջանում առաջինը կայցելի Երեւան: Թե ինչո՞ւ է Սաակաշվիլին, այնուամենայնիվ, որոշել առաջինն այցելել Բաքու, դժվար է ասել: Վրաստանի նախագահի Երեւան այցելության ժամկետը դեռեւս վերջնականապես ճշտված չէ: Մինչդեռ նրա Բաքու այցելության օրը գրեթե որոշված է:

Սպասվում է, որ մարտի 8-ին Սաակաշվիլին կմեկնի Փարիզ, ապա՝ Բրյուսել:

Թ. Հ.

Լուրջ գործոն ոչ միայն հայ համայնքի, այլեւ Ռուսաստանի քաղաքական կյանքում

«Ազգի» հարցազրույցում Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի եւ Ռուսաստանի հայերի միության նախագահ Արա Աբրահամյանը գնահատում է անցած տարվա գործունեությունը

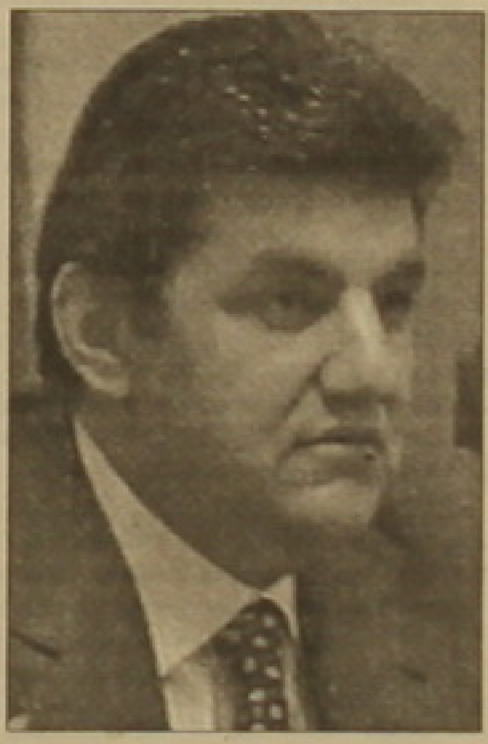

– Պրն Աբրահամյան, գո՞հ եք անցած տարուց: «Քաղաքականություն» անվանակարգով Ռուսաստանի կենսագրական ինստիտուտը Ձեզ «Տարվա մարդ» ճանաչեց այնպիսի մարդկանց հետ մեկտեղ, ինչպիսիք են նախագահ Պուտինը, Սերգեյ Գլազեւը, Սերգեյ Միրոնովը, Գենադի Սելեզնյովը եւ ռուսաստանցի մի ամբողջ շարք այլ նշանավոր քաղաքական ու հասարակական գործիչներ: Ինչպե՞ս եք գնահատում անցած տարին ՌՀՄ գործունեության մեջ եւ Ձեր անձնական կյանքում:

– Գանգատվելը մեղք կլիներ: Ինձ թվում է, որ անձամբ ինձ եւ բազմաթիվ հայերի համար անցած տարին կարելի է համարել արտակարգ արգասավոր եւ հաջող: ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն եւ ՄԱԿ-ն ինձ արժանացրին քաղաքակրթությունների երկխոսության գծով բարի կամքի դեսպանի պատվավոր կոչման: Այս ուղղությունը վճռական է արդի աշխարհում, հատկապես 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ից հետո, երբ աշխարհը թեւակոխեց այսպես կոչված քաղաքակրթությունների պատերազմի փուլ: Կամ մենք կգտնենք քաղաքակրթությունները հաշտեցնելու եւ համաձայնության ու հանդուրժողության հասնելու հնարավորություն, կամ էլ իրոք 21-րդ դարը կդառնա պատերազմների, երկրագնդի բնակչության մեծ մասի եւ Արեւմուտքի զարգացած երկրներում այսօր ապրող «ոսկե միլիարդի» միջեւ անհանդուրժողականության ու ատելության դար:

Չեմ կարող չասել, որ մեր հասարակական ու արգասավոր գործունեության շնորհիվ իրականացվեց մի հավակնոտ նախագիծ, որի մասին մենք խոսում էինք ՌՀՄ-ի ու դրա կազմակերպական կառույցների զարգացմանը զուգընթաց, թե հերթական քայլը պետք է դառնա Համաշխարհային հայկական կազմակերպության ստեղծումը: Այդ խնդիրն առաջ քաշվեց դեռ 2002 թ. անցկացված միջազգային խորհրդաժողովում: Եվ այդ խնդիրը մենք կատարեցինք, չնայած կազմակերպչական ու քաղաքական վիթխարի դժվարություններին: Չնայած Մոսկվայում հոկտեմբերին այդ կոնգրեսի կազմակերպման առնչությամբ շատ-շատերի արտահայտած հոռետեսությանը, մեզ հաջողվեց ապահովել աշխարհի բոլոր կողմերի հայկական քաղաքական ու հասարակական կազմակերպությունների գերակշիռ մեծամասնության մասնակցությունը:

Տես ➧ էջ 4

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ղարաբաղն ականազերծելու համար անհրաժեշտ է առնվազն 7 տարի

2004 թ. հունվար-փետրվարին ԼՂՀ-ում հակատանկային եւ հակահետեւակային ականների զոհ են դարձել չորս հայեր Նոր Մարաղա եւ Վազգենաշեն գյուղերի մերձակայքում, հաղորդում է «Ռեգնում» գործակալությունը Ստեփանակերտից: 2003 թ. ԼՂՀ-ում գրանցվել է ականների պայթյունի 18 դեպք, որի հետեւանքով 9 մարդ մահացել է, 12-ը (այդ թվում 2-ը՝ երեխաներ) ստացել տարբեր աստիճանի վնասվածքներ:

Բրիտանական «Հելոու թրաստ» մարդասիրական կազմակերպությունից, որը ԼՂՀ-ում զբաղվում է ականազերծման աշխատանքներով, տեղեկացնում են, որ Ղարաբաղի տարածքն ականազերծելու համար անհրաժեշտ է առնվազն 7 տարի:

«Արմենիկումով» շատերն են հետաքրքրվում

«Արմենիկում+» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն Լեւոն Գեւորգյանը «Ռեգնում» գործակալությանը հաստատել է թուրքական «Սաբահ» օրաթերթի նախօրեին տարածած հաղորդագրությունը (տպագրվել է **«Ազգի»** երեկվա համարում), ըստ որի Թուրքիան ցանկություն է հայտնել արտոնագրել հայկական «Արմենիկում» դեղամիջոցը: «Ներկայումս Թուրքիան, Հնդկաստանը, եվրոպական մի շարք երկրներ, Ուկրաինան, Ռուսաստանը բանակցություններ են վարում դեղամիջոցն արտոնագրելու համար», ասել է Գեւորգյանը:

1999 թ. հայ գիտնականները ստեղծեցին «Արմենիկում» դեղամիջոցը, որի ներարկումն արյան մեջ նվազեցնում է ԴԱՎ-ի (դիմադրողականության անկման վարակ) մակարդակը: «Արմենիկումը» 20 անգամ էժան է արեւմտյան նմանօրինակ դեղամիջոցներից:

Իրանում գնացքի պայթյունից զոհվել են երկու հազարից ավելի մարդիկ

Երեկ առավոտյան Իրանի հյուսիս-արեւելքում, Նիշապուր քաղաքի մոտակայքում տեղի է ունեցել գնացքի պայթյուն: Նիշապուրը Մեշհեդից 70 կմ է հեռու: Խորասանի նահանգի իշխանությունները Ֆրանսպրեսի թղթակցին հայտնել են, որ կան տասնյակ զոհեր, 300 մարդ վիրավորվել է: Իրանական Իռնա գործակալության տվյալներով, զոհվել է մոտ 200 մարդ, վիրավորների թիվը մի քանի հարյուր է: Սաստիկ պայթյունի հետեւանքով գնացքը դուրս է եկել ռելսերից: Շարժակազմը տեղափոխում էր 17 վագոն ծծումբ, 6 ցիստեռն բենզին, 7 վագոն պարարտանյութ եւ 10 վագոն բամբակ: Այս տվյալները հրապարակել է տեղական փրկարար ծառայության աշխատակից Վահիդ Բարազչին:

Միաժամանակ Իրանի պետական հեռուստատեսությունը հաղորդում է երկու՝ բեռնատար եւ մարդատար գնացքների բախման մասին: Բախումից պայթել են բենզինի բոլոր ցիստեռնները, որի հետեւանքով այդքան շատ զոհեր են եղել: Պայթյունն այնքան ուժեղ է եղել, որ ձայնը լսել են նույնիսկ Մեշհեդի արվարձաններում: Մերձակա գյուղերի բոլոր տների լուսամուտների ապակիները փշրվել են:

Պ. Բ.

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 11-Ի ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Պենտագոնի ղեկավարը եւ ԿՀՎ-ի տնօրենը հրապարակավ ցուցմունքներ են տալու

Բուշը, Չեյնին, Քլինթոնը եւ Գորը ցուցմունքներ կտան փակ դռների հետեւում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդը եւ Կենտրոնական հետախուզական վարչության տնօրեն Ջորջ Թենեթը ցուցմունքներ են տալու 2001 թվականի սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունների հանգամանքները հետաքննող դաշնային հանձնաժողովին: Նրանք համաձայնել են հրապարակավ հանդես գալ այն փորձագետների առջեւ, որոնց հանձնարարված է բացահայտել սխալներն իշխանությունների գործողություններում եւ հատուկ ծառայությունների աշխատանքում, որոնք չկարողացան կանխել աննախադեպ ահաբեկչությունները Նյու Յորքում եւ Վաշինգտոնում:

Սպասվում է, որ առաջիկա շաբաթներին հանձնաժողովի անդամների հետ կհանդիպեն նախագահ Ջորջ Բուշը, փոխնախագահ Ռիչարդ Չեյնին, ինչպես նաեւ այդ պաշտոններում նրանց նախորդներ Բիլ Քլինթոնը եւ Ալբերտ Գորը: Սակայն նրանք մտադիր են ցուցմունքներ տալ միայն փակ դռների հետեւում: Նույն պայմանով վերջերս փորձագետների հետ զրուցել է ազգային անվտանգության գծով նախագահի օգնական Կոնդոլիզա Ռայսը: Ի տարբերություն նրանց, պետքարտուղար Քոլին Փաուելը, ամերիկյան դիվանագիտության նախկին ղեկավար Մադլեն Օլբրայթը եւ Պենտագոնի նախկին ղեկավար Ուիլյամ Քոհենը հանդես կգան բաց ունկնդրումներում:

Երկկուսակցական հանձնաժողովը, որն ստեղծվել է Կոնգրեսի պահանջով, իր վերջնական զեկուցագիրը մտադիր է նախապատրաստել մինչեւ ամռան վերջը:

Ծնողազուրկ երեխաներն ու բռնադատվածները կրկին օրենքի ուշադրության շրջանակում

Սոցիալական հիմնադրույթների ձեւավորման ճանապարհին

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Երեկ խորհրդարանի նիստերի դահլիճում մինչեւ հարց ու պատասխանի ժամը լրագրողներն ավելի շատ էին, քան պատգամավորները: Նման պայմաններում աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի փոխնախարար Արոս Եսայանը ներկայացրեց «Երեխայի իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու օրենքի նախագիծը:

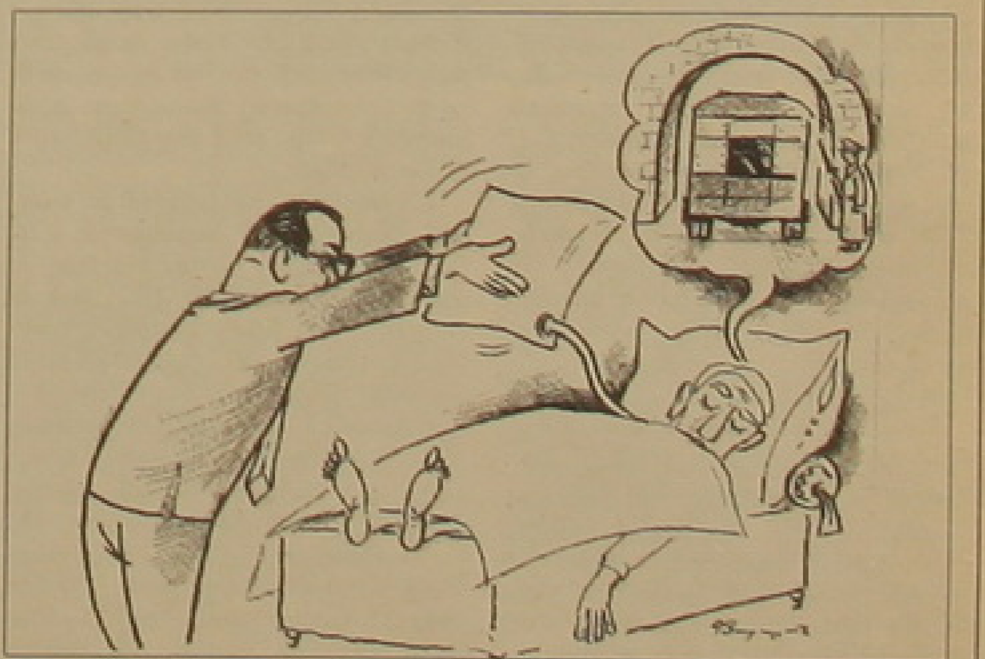

Օրինագիծը մասնավորեցնում է հատկապես ծնողական խնամքից զրկված երեխաների սոցիալական պաշտպանության խնդիրները: Օրենքի պահանջի համաձայն մանկատնից դուրս եկած եւ առանց տանիքի մնացած երեխաները 3 տարվա ընթացքում պետք է ապահովվեն բնակարաններով: 35 երեխաների համար այդ հարցը լուծման ընթացքում է, շուրջ 60-70-ի համար այս տարվա ընթացքում է նախատեսվում միջոցառումներ ձեռնարկել: Երկրորդ կարեւոր սրբագրումը վերաբերում է միջնակարգ մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթություն ստացող երեխաներին (հենց ուսումնառության ընթացքում, ոչ թե ուսումնառությունից հետո, ինչպես առաջ էր), կացարանով կամ վարձու բնակարանով ապահովելու պետության նոր պարտավորությանը:

Տես ➧ էջ 3

ԱԶԳ

Ընթացիկ

«2004-ը տնտեսական բարեփոխումների առումով բեկումնային կլինի»

Երեկ, ներկայացնելով ՀՀ 2004 թ. դրամավարկային քաղաքականության ծրագիրը, այս մասին հայտարարեց Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը։ Նա նշեց, որ Հայաստանը պետք է լայնածավալ բարեփոխումների նոր փուլ սկսի։ Այն կունենա երկու ուղղվածություն։ Առաջինը սոցիալական է, որի նպատակը քաղաքացիների եւ տնտեսվարողների համար բարենպաստ գործունեության դաշտ ապահովելն է, երկրորդը՝ կառուցվածքային, որտեղ պետությունն իր աջակցությունը պետք է ցուցաբերի։ Մասնավորապես նախատեսվում է օրենսդրական մեծ փաթեթ մշակել, որը պետք է նպաստի հիպոթեկային շուկայի զարգացմանը։ Դա հնարավորություն կտա միջին խավին, որն ունի կայուն եկամուտ, օգտվել վարկավորման այս տեսակից, ինչը համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) աճի մեծ շարժիչ կլինի։ Ներկայումս մի քանի բանկեր իրականացնում են հիպոթեկային վարկավորում, բայց 4-5 տարի ժամկետով եւ միջինը 18 տոկոս դրույքաչափով։ ԿԲ նախագահի հավաստմամբ, այդ վարկերի 50 տոկոսը տրվում են բանկերի աշխատակիցներին։ Մինչդեռ ծրագրվում է հիպոթեկային վարկավորման նվազագույն ժամկետը սահմանել 5 տարին եւ այն հասցնել մինչեւ 15-20 տարվա, որից կկարողանան օգտվել հազարավոր մարդիկ։

Հիպոթեկային շուկայի զարգացումը հնարավոր չի լինի առանց անշարժ եւ շարժական գույքի գրանցման եւ երկարաժամկետ ռեսուրսների ձեւավորման խնդիրների լուծման։ Բանկերն այսօր չունեն երկարաժամկետ ռեսուրսներ։ Այս խնդիրը պետք է լուծվի Հայաստանում կուտակային հիմնադրամների ստեղծմամբ, որն էլ երկարաժամկետ ռեսուրս կհանդիսանա հիպոթեկային հիմնադրամների համար։ Կուտակային, կենսաթոշակային հիմնադրամի ստեղծումը ենթադրում է նաեւ կենսաթոշակային համակարգի ռեֆորմի իրականացում։ Դրա էությունն այն է, որ բոլոր աշխատանք ունեցող քաղաքացիները իրենք են որոշում այդ կուտակային հիմնադրամներում կատարելիք իրենց վճարումների չափը, որպեսզի կենսաթոշակային տարիքից հետո այդ վճարումներին համարժեք թոշակներ ստանան։

Հաջորդը կորպորատիվ կառավարման համակարգի հայեցակարգի ընդունումն է, որը սկսվելու է ներդրվել առեւտրային բանկերում, ապա նաեւ մյուս տնտեսվարողների մոտ։ Տիգրան Սարգսյանը կարեւորեց պլաստիկ քարտերի շուկայի ընդլայնումը, նշելով, որ այստեղ պետք է բեկում մտցնել՝ տասնյակ հազարավոր քաղաքացիների ներգրավելով այս ոլորտ։

Անդրադառնալով դրամավարկային քաղաքականությանը, ԿԲ նախագահը նշեց, որ այս տարի դրա իրականացման մակրոմիջավայրը 2003-ի համեմատ կփոփոխվի։ Դա պայմանավորված է ֆինանսավորման աղբյուրներում արտաքին հոսքերի էական կրճատմամբ՝ մասնավորապես «Լինսի» հիմնադրամի դրամաշնորհների եւ Համաշխարհային բանկի կառուցվածքային վարկերի բացակայությամբ։ Այդ պատճառով էլ համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) 7 տոկոսանոց աճ է կանխատեսվում։ Սղաճը ծրագրվում է 3 տոկոս։ Տիգրան Սարգսյանը հայտնեց, որ այս տարի սղաճը կազմել է 8,5 տոկոս, որը պայմանավորված էր հացի գների թանկացմամբ։ Այս հանգամանքը առաջացրեց բնակչության դժգոհությունը, ապացուցելով ցածր սղաճի պահպանման քաղաքականության արդարացված լինելը։

2004 թ.-ին եւս ԿԲ-ն ձգտելու է ապահովել ցածր սղաճ։ Գների աճի մակարդակը չպետք է գերազանցի 3 տոկոսը։ Տիգրան Սարգսյանի հավաստմամբ, իրենք բոլոր ծառայությունների (էլեկտրաէներգիա, գազ, ջուր եւ այլն) սակագնային հարցերն ընդգրկել են իրենց հաշվարկների մեջ։ Դրանով հանդերձ գների աճը չպետք է գերազանցի վերոնշյալ 3 տոկոսը, եթե չլինի հացի գների նոր աճը։ Այս առնչությամբ նա հայտնեց, որ երեք տեսակետ գոյություն ունի։ Առաջինը, որ հացի գներն աճել են իրենց առավելագույն չափով եւ այլեւս չեն աճի, երկրորդը, որ դրանք շատ են աճել եւ հնարավոր է որոշակի նվազում եւ երրորդը, որ հացի գների նոր թանկացումներ են հնարավոր։ Հացամթերքի թանկացումների խնդիրը, ըստ ԿԲ նախագահի, գտնվում է կառավարության ուշադրության ներքո։

Մամուլի ասուլիսի ժամանակ նաեւ անդրադարձ եղավ Հայաստանում գործող բանկերի կողմից 2005 թ. հուլիսի 1-ին 5 մլն դոլար կանոնադիր կապիտալի ապահովման հարցին։ Այս կապակցությամբ Տիգրան Սարգսյանը նշեց, որ երեք բանկեր են կապիտալի համալրման խնդիրներ ունեն, բայց հուսալիության տեսակետից նրանք, ինչպես մյուս բանկերը, որեւէ խնդիր չունեն։ Ինչ մնում է համալրման աղբյուրներին, ապա բանկերի մեծ մասը ձգտում է դա կատարել սեփական շահույթի հաշվին։ Տեղեկացնելով, որ Հայաստանի բանկերի կապիտալի 48 տոկոսից ավելին ներդրվել է օտարերկրացիների կողմից, ԿԲ նախագահը նախընտրելի համարեց, որ բանկերի կապիտալի համալրման հարցը լուծվի օտարերկրյա ներդնողների մասնակցությամբ, որոնք իրենց հետ բերում են ինստիտուցիոնալ փոփոխություններ։

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Ազգային-եկեղեցական տոներ

Փետրվարի 19-ին Հայ առաքելական եկեղեցին տոնում է Վարդանանց սուրբ նահատակների հիշատակի օրը։ Վարդանանց պատերազմից անցել են դարեր, բայց նրանք միշտ կենդանի են մեր հոգում։ Եվ յուրաքանչյուր հայ պարտավոր է հիշել ու գլուխ խոնարհել նրանց հիշատակի առաջ, քանի որ այդ սրբերի ճգնությամբ եւ նահատակությամբ մեր ժողովուրդը հավատարիմ մնաց մեր Փրկչի երկնային վարդապետությանն ու հաստատեց դարեր։

Փետրվարի 22-ին նշվում է բուն Բարեկենդանի տոնը։ Բարեկենդան նշանակում է բարի կենդանություն, ուրախություն, վայելք։ Բուն Բարեկենդանը ժողովրդական տոնախմբության, խրախճանքի օր է։ Այդ տոնը նշվում է նաեւ Ռուսաստանում եւ եվրոպական երկրներում։ Տոնին նախորդող շաբաթ երեկոյան՝ ժամերգության ընթացքում վարագուրվում է եկեղեցու խորանը եւ այդպես մնում մինչեւ Մեծ պահքի ավարտը։

Փետրվարի 23-ից սկսվում է Մեծ պահքի շրջանը եւ տեւում է 48 օր՝ բուն Բարեկենդանից մինչեւ Ս. Հարության (Զատկի) տոնը, որն այս տարի կնշվի ապրիլի 11-ին։ Պահքի շրջանում օգտագործում են բացառապես բուսական ծագում ունեցող մթերք։ Պահքի ընթացքում հրաժարվում են ոչ միայն որոշակի կերակուրներից, այլեւ մոլի սովորություններից, շատախոսությունից, ստախոսությունից, հայհոյանքից եւ այլ մեղքերից։

Մարտի 17-ին Մեծ պահքը կիսվում է եւ կոչվում է միջինք։ Ժողովրդական սովորության համաձայն, այդ օրը բաղարջից պահոց գաթա են պատրաստում, որի մեջ մետաղադրամ են դնում։ Ում որ բաժին հասնի մետաղադրամը, տարին նրա համար հաջողություններ է բերում։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հացի գների բարձրացումը բարդացնում է աղքատության խնդրի լուծումը

Անդրադառնալով հացի գների բարձրացման հարցին, երեկ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը այն կարծիքը հայտնեց, որ եթե Հայաստանը, ունենալով աղքատության նվազեցման լրջագույն խնդիր, թույլ է տալիս գների եւ առաջին հերթին հացամթերքի գների բարձրացում, որն էական ազդեցություն է թողնում անապահով խավի բյուջեի վրա, ապա դրանով բարդացնում է աղքատության խնդրի լուծումը։

Կհասցնե՞ն համալրել

2005 թ.-ին 5 մլն դոլար կանոնադիր կապիտալի լրացման Կենտրոնական բանկի պահանջը, ըստ մեր տեղեկությունների, արդեն հիմա ապահովել են 8 բանկեր։ Եվս 8 բանկ որոշակի տարբերություններով մոտ են այս ցուցանիշին։ 5 մլն դոլարից ավելի մեծ կտրվածքով վերջին երեք տեղերը զբաղեցնում են «Հայինվեստբանկը», «Միջինվեստբանկը» եւ «Մելլաթ բանկը»։

Ա. Մ.

Հայաստանում էլ են ապաստան խնդրում

2003 թ. Հայաստանի կառավարությանը կից փախստականների եւ միգրացիայի հարցերով վարչությանն են դիմել 82 արտասահմանցիներ՝ փախստականի կարգավիճակ ստանալու խնդրանքով, հաղորդում է «Ռեգնում» գործակալությունը։ Հայաստանում փախստականի կարգավիճակ ստացողների թվում ամենից շատ Իրաքի քաղաքացիներ են (63 մարդ), Իրանից՝ 6, Սիրիայից՝ 4, 2-ական՝ Թուրքիայից, Ուկրաինայից, Չեխիայից, 1-ական՝ Լեհաստանից, Ղազախստանից եւ Աբխազիայից։ Հայաստանում ապրել ցանկացող 82 արտասահմանցիների մի մասն արդեն ստացել է փախստականի կարգավիճակ։

Արմավիր քաղաքի հիվանդանոցը հարստացավ բուժսարքավորումներով

Փետրվարի 17-ից Արմավիր քաղաքի եւ էլի 10 գյուղերի հղի կանայք հնարավորություն ունեցան ստուգվելու հենց տեղի հիվանդանոցում կամ ամբուլատորիայում։ ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամը (UNFPA) արդեն մի քանի տարի իրականացվող «Կանանց, տղամարդկանց եւ երիտասարդների սեռական ու վերարտադրողական առողջության բարելավում» ծրագրի շրջանակում Արմավիր քաղաքի հիվանդանոցին նվիրեց ծննդօգնության ավտոմեքենա, նոր շարժական էխոսկոպիկ սարք, որոնց արժեքն ընդհանուր առմամբ կազմում է մոտ 27 հազար ԱՄՆ դոլար։

Հատուկ այս նպատակով Հայաստան էր ժամանել ծրագրի ղեկավար Ալեն Մուշիրուն, որն էլ նշեց. «Արմավիրն ընդգրկվել է ծրագրում, քանի որ հետազոտությունները ցույց են տվել, որ այստեղ շատ են գինեկոլոգիական խնդիրները։ Մարզն այս ծրագրում ընդգրկված կլինի մինչեւ 2009 թ.»։

Ծրագրի շնորհիվ արձանագրվել է ինչպես մայրական մահացության (30-ից դարձել է 5), այնպես էլ մանկամահացության թվի նվազում։ Ծրագրի շրջանակներում անցած տարի Արտաշատում նախատեսված 100 բժիշկների փոխարեն վերապատրաստման դասընթացներ են անցել 300-ը։ Նման նախաձեռնության համար Արմավիրի մարզպետը շնորհակալագիր հանձնեց Ալեն Մուշիրուին, տեղեկացնում է «Մեդինֆորմ» գործակալությունը։

Լրահոսը
ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆԻ

Քաղաքապետարանը մրցույթով վաճառել է ուրիշի հողատարածքը

Երեւան քաղաքի բնակիչ Հարություն Լողոյանը մի առավոտ տեղեկանում է, որ Երեւանի քաղաքապետարանը մրցութային կարգով վաճառել է իր հողամասի մի մասը։ Այդ մասին նա իմացել է տանտիրոջ վկայությամբ իր հողամասը գնող երկու տղամարդկանցից, որոնք նրան պատասխանել են, թե իրենց սեփական հողամասն են տնտղում։ Նրան անհասկանալի է, թե 1947 թ.-ից իրենց պատկանող Երեւանի Կոնդ 37 հասցեի հողամասը 2001 թ.-ին ինչպես կարող էր ուրիշ տեր ունենալ։ Բացի այդ, վերջերս էին դատարանի որոշումով երկու եղբայրներով բաժանել մորից ժառանգություն ստացած 970 քմ հողամասը՝ յուրաքանչյուրին 1/2 մասով։

Քաղաքապետարանում նրան հայտնում են, որ Երեւանի նախկին քաղաքապետ Ռ. Նազարյանի 2001 թ.-ի սեպտեմբերի 3-ին կայացրած 1026 որոշումով Սարյան փողոցին հարող տարածքը՝ 330 քմ, մրցութային կարգով վաճառվել է ոմն Հ. Բաբաջանյանի։ Ըստ որում, հիշյալ որոշումով հողամասը վերջինիս վարձակալության է տրվել 50 տարի ժամանակով։ Սակայն, վարձակալության պայմանագիրը կնքելուց ընդամենը 10 օր հետո (27.12.01 թ.-ին) վարձակալին սեփականության վկայական է տրվել, որից էլ մի քանի օր հետո՝ 2002 թ.-ի հունվարի 9-ին սեփականատերը նշված հողամասը վաճառել է Ա. Մելքոնյանին։ Ամեն ինչ կատարվել է նախանձելի արագությամբ, եւ հիմա նույն փութաջանությամբ նոր սեփականատերը իր շինությունը կառուցելու ցանկություն ունի, որին խոչընդոտում է Հ. Լողոյանը։

Հ. Լողոյանը դատարանին եւ պետական մարմիններին մատնացույց է անում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերի պալատի 2001 թ.-ի որոշումը, որով երկու եղբայրների միջեւ բաժանել են ժառանգություն ստացած հողամասը։ Ուրեմն ինչ հողատարածք է վաճառել քաղաքապետարանը։ Կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահի տեղակալ Ա. Մուսայանը նրա գրությանը պատասխանել է. «Հ. Բաբաջանյանին տրված հողամասն ընդգրկված է ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. գործերի պալատի 2001թ.-ի հուլիսի 20-ի որոշմամբ ճանաչված Կոնդ 37 սան հողամասի սահմաններում։ Միաժամանակ հայտնել է, որ դատարանի նշված որոշման համար հիմք հանդիսացող հատակագծով (ՇՇԱԳ վարչության կողմից տրված) հողամասի սահմանները Սարյան փողոցի կողմից չեն հասնում մինչեւ Սարյան փողոցի հենապատ՝ հողամասի եւ հենապատի միջեւ մնում է մոտավորապես 245 քմ մակերեսով հողակտոր»։ Եթե նույնիսկ սա ճիշտ է, ապա ո՞ւմ հաշվին է լրացվել վաճառված 330 քմ-ը։

Մեկ այլ գրությամբ՝ կադաստրի կենտրոն տարածքային ստորաբաժանման ղեկավար Ա. Պետրոսյանի, տեղեկացվում է. «Ձեր հողամասից 111 քմ մակերեսով հողամասը Երեւանի քաղաքապետի 1026 որոշմամբ մրցութային կարգով հատկացվել է քաղ. Հ. Բաբաջանյանին վարձակալության իրավունքով»։

Երեւանի քաղաքապետարանը ցանկություն չունի փաստելու իր որոշման իրավացիությունը։ Ավելին, դատարանին է ներկայացնում մի հատակագիծ, իբրեւ նոր չափումների վրա կատարված, որը սակայն վավերացված չէ որեւէ մեկի կողմից։ Փաստաբան Ռուբեն Բալաբանյանը հայտնեց, որ դատարանում արված միջնորդությունները, որ կադաստրը հողամասում չափագրումները կատարի իրենց մասնակցությամբ, մերժվում են։ «Եթե չափագրումներով նրանք ցույց կտան, որ Լողոյաններին պատկանող 970 քմ հողատարածքից ավելին կա այնտեղ՝ թող վերցնեն», ասում է փաստաբանը։

Վերջինիս դիմումի հիման վրա «Հայարդնախագիծ» ՓԲԸ-ն փետրվարի 4-ին չափագրումներ է կատարել Կոնդի 37 սան հասցեում։ ՓԲԸ գործադիր տնօրեն Ֆ. Ղազարյանի հաստատած գրության մեջ ասվում է. «ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղ. եւ տնտ. պալատի որոշմամբ, այդ հողատարածքի 1996 թ. հատակագծում կատարված բաժանումը համընկնում է Հարություն եւ Ազատ Լողոյան եղբայրների ունեցած հողատարածքի 970 քմ փաստացի չափերին։ Նշված չափերից ավել հողատարածք այդ հատվածում չկա»։ Սակայն, վերանշյալ դատարանը փետրվարի 9-ին կայացրած վճռի տրամաբանությունից ելնելով առաջնային է համարում ոչ թե սեփականատիրոջ շահը, այլ՝ գնորդի, անկախ նրանից, թե ինչ ճանապարհով է նա ձեռք բերել հողատարածքը։ Միեւնույն է, դատարանի գնահատման արդյունքում նա կարող է համարվել բարեխիղճ ձեռքբերող ու տիրանալ ուրիշի գույքին։

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ
www.hetq.am

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ժԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՀԱԿՈԲՅԱՆ /հեռ. 529221
Լրագրողների սենյակ /հեռ. 581841
Համակարգ. ծպրոյութիւն /հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի։
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Հարց ու պատասխան Ազգային ժողովում

Հացի խնդիրն ԱԺ-ում

Խորհրդարանական հարց ու պատասխանի շրջանակում քննարկվեց նաեւ հացի խնդիրը: Պատգամավոր Գագիկ Մինասյանն արտահայտելով թերեւս բոլոր հայաստանաբնակների մտահոգությունը, նախ ընդգծեց հացի թանկացման անհարիրությունը, ապա կառավարության ուշադրությունը հրավիրեց հացի եւ հացաբուլկեղենի մանրածախ առեւտրի կանոնների պահպանմանն ավելի խիստ վերաբերվելու անհրաժեշտության վրա: Անգամ խորհրդարանի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը չկարողանալով զսպել զայրույթը, բարկացայս հարց ուղղեց, թե ինչո՞ւ պետք է 700 գրամանոց հացը վաճառվի որպես 1 կիլոգրամանոց, եւ խնդրի անհապաղ լուծման կոչ արեց:

Առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, նույնպես մտահոգված նշված խնդրով, հավաստիացրեց, որ մոտ ապագայում կառավարությունն Ազգային ժողով կներկայացնի համապատասխան օրինագծերի համապարփակ փաթեթ, որի ընդունումը մեծապես կնպաստի նշված օրհասական խնդիրների լուծմանը, սակայն անգամ ինքը՝ նախարարը, ընդգծեց, որ բացի ընդունումից անհրաժեշտ կլինի ապահովել այդ օրենքների կենսագործումը, ինչը, բնականաբար, ժամանակ է պահանջելու: Իսկ մոտ ապագայում, համաձայն նախարարի հրամանի, որակի տեսչությունը հացի եւ հացաբուլկեղենի արտադրությունն ավելի խիստ քննության ենթարկելու աշխատանքներ կծավալի:

ԼՂՀ-ից, ՀՀ որեւէ մարզից, առավել եւս՝ օտար երկրներից զինված ուժեր չեն բերվել ու չեն բերվելու Երեւան

Հավաստիացնում է Սերժ Սարգսյանը

Պատգամավոր Էմմա Խուդաբաշյանի հարցերն ուղղված էին պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանին: Տիկին Խուդաբաշյանին հետաքրքրում է, թե արդյոք պաշտպանության նախարարը 2003 թ. նախագահական ընտրություններից հետո հանրահավաքը կանխելու համար Լեռնային Ղարաբաղից քաղաքացիական հագուստով զինված ջոկատնե՞ր է բերել Երեւան եւ ինչո՞ւ չի արձագանքում «Նեզավիսիմայա գազետա»-յում հրապարակված լուրին: Կտրականապես հերքելով ԼՂ-ից կամ մարզերից նախագահական ընտրություններին հաջորդած ժամանակընթացքում իր կողմից զինված ջոկատներ Երեւան բերելու մասին լուրը, նախարարը հայտնեց, որ խնդիր է եղել Երեւանի կայազորի սպայական կազմը լրացնելու, եւ դա լուծվել է մյուս բոլոր կայազորների հաշվին:

Անդրադառնալով երկրորդ հարցին, Սերժ Սարգսյանն ընդգծեց, որ անհեթեթ զրպարտանքին պատասխանելն արժանապատիվ չէ, եւ շեշտելով, որ երկիրը մինչ այժմ քաղում է իշխանափոխությունում դրսի ուժերի մասնակցության պտուղները, հավաստիացրեց, որ ներկայումս Հայաստանի զինված ուժերն այնքան զորեղ են, որ որեւէ այլ երկրի զինված ուժերի միջամտության անհրաժեշտությունը բոլորովին չի զգացվում: Ավելին՝ անթույլատրելի է:

2004 թ. կրծողներն ու մորեխները պետք է որ չանհանգստացնեն հայ մշակին

Հայաստանի գյուղատնտեսությանը մեծ վնաս հասցրած կրծողների եւ մորեխների վերացման համար տարվող աշխատանքներով հետաքրքրվեց պատգամավոր Մկրտիչ Մինասյանը: Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանի պատասխանից պարզվեց, որ այս տարի միջոցներն անմիջականորեն համայնքներին են տրամադրվելու, ինչը ենթադրում է նկատելի արդյունավետություն: Բացի այդ, նախարարը հավաստիացրեց, որ ճշգրիտ հաշվարկվել են թե անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները, թե դեղամիջոցների ծավալները եւ անգամ յուրաքանչյուր կրծողի բույն անցքերը:

Վերջին ձեւակերպումը համապատասխան մեծ աշխուժություն առաջացրեց դահլիճում, ինչի առնչությամբ Մկրտիչ Մինասյանը ներողություն հայցելով ընդգծեց հարցի կարեւորությունը եւ պահանջեց հարգալից վերաբերմունք:

ՆՈՒՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ծնողազուրկ երեխաներն ու բռնադասվածները կրկին օրենսդրի ուշադրության շրջանակում

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանի 6 մանկատներում այսօր, բարեբախտաբար, երեխաներ տեղավորելու հերթեր չկան, ինչպես 6-7 տարի առաջ: Ընտանեկան ջերմությունից զրկված երեխաների խնամքը եւ դաստիարակությունը պետությունը մտադիր է ապահովել մանկատների բեռնաթափման քաղաքականություն իրականացնելով, այսինքն որդեգրման, խնամակալության, հոգաբարձություն սահմանելու կամ խնամատար ընտանիքներում տեղավորելու միջոցով: Ըստ Աշոտ Եսայանի, ամեն ընտանիքի չէ, որ կվստահվի մանկատան երեխայի հետագա ճակատագիրը: Կարեւորվելու է ոչ թե ընտանիքի համար երեխա գտնելու, այլ երեխային ընտանեկան հարկի տակ տեղավորելու սկզբունքը: Ուստի, երեխայի խնամատարությանը հավակնող ընտանիքը բազմաթիվ չափորոշիչների պիտի համապատասխանի:

Ինչ վերաբերում է արտասահմանցիների կողմից հայ երեխաների որդեգրմանը, ապա նման որոշում կայացնելու իրավասությունը վերապահվում է միայն կառավարությանը:

Սոցիալական ուղղվածության մյուս օրինագիծը «Բռնադասվածների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու նախագիծն էր: Հայաստանում այսօր ստալինյան բռնություններից տուժած մոտ 4000 մարդ կա: Նրանցից 2 հզ-ը առաջին կամ երկրորդ կարգի հաշմանդամ է: Նրանց մասին օրենք առաջին անգամ ընդունվել է 1994թ: Այս հիմնախնդիրը մեր օրենսդրի կոկորդում մնացած անմարսելի պատառներից է, քանի որ անկախ օրենքի ընդունումից ու հետագա սրբագրումներից, խորհրդային տարիներից ժառանգություն մնացած այս պրոբլեմը այդպես էլ չի լուծվում:

Բռնադասվածները մեծապես բողոքում են, որ մինչ այժմ գործող օրենքը տարընթերցումների տեղիք է տալիս, եւ նրանց դրդմամբ մշակվել է նոր նախագիծը: Օրենքի առաջին տարբերակում կոմունալ վարձավճարների, տրանսպորտային տեղաշարժերի հետ կապված որոշակի արտոնություններ սահմանվել էին բռնադասվածների համար: Հետագայում այդ բոլոր արտոնություններն ի չիք դարձան: Նոր նախագիծը դրանց վերականգնում չի նախատեսում, բացի թերեւս կենսաթոշակային նոր արտոնությունից: Բռնադասվածների աշխատանքային կենսագրության մեկ տարին այսուհետեւ հաշվվելու է 3 տարի եւ ներառվելու է ապահովագրական ստաժի մեջ: Այսինքն, նրանց կենսաթոշակի չափը եռակի բարձրանալու է: Նույնը վերաբերելու է առաջին եւ երկրորդ կարգի հաշմանդամ բռնադասվածներին: Նույնիսկ այն տարիները, որոնց ընթացքում նրանք չեն աշխատել, ներառվելու են ապահովագրական ստաժի հաշվարկների մեջ: Հիշեցնենք, որ ապահովագրական ստաժի մեկ տարին հաշվվում է 140 դրամ:

Բռնություններից տուժած մարդկանց հասցեագրված մյուս արտոնությունը բնակարանային վարկերի տրամադրումն է նրանց բնակության նախկին վայրերում, որտեղից ժամանակին են քշվել: Իրբեւ վնասուց փոխհատուցում, բնակարանների կորստի դիմաց յուրաքանչյուրին տրամադրվելու է 5 մլն դրամ՝ 10 տարի ժամկետով:

Ասենք, որ 180 բռնադասված արդեն դիմել է բնակարանային վարկ ստանալու համար: Անցած տարվա ընթացքում նախատեսված էր 20 մարդու ապահովել վարկով, այս տարի 30 բռնադասված պիտի արժանանան երկար սպասված երջանկությանը: Իսկ թե ինչու նրանք բնակարաններ պիտի կառուցեն նախկին բնակության վայրերում, բացատրվեց այսպես՝ բռնադասվածների 80-90 տոկոսն այսօր ապրում է մայրաքաղաքում, իսկ այստեղ ազատ տարածքներ չկան:

Հիշեցնենք, որ բռնադասվածների մեծ մասն այսօր տարիքն առած մարդիկ են, շատերը հրաժեշտ տվեցին կյանքին, այդպես էլ չվայելելով պետական հարգանքի ու ուշադրության համեստ արտահայտությունները: Բնակարանային վարկերի տրամադրման միջոցառումն ընթանում է կրիայի քայլերով: Եվ ցավալի այս ճշմարտությունը պիտի նկատի առնեն այն կառույցները, որոնք իրականացնելու են բռնադասվածների փոխհատուցման պարտավորությունը:

Հարկ է խոստովանել մի իրողություն եւս. իրեն սոցիալական հռչակած մեր պետությունը սոցիալական ռազմավարության միասնական դոկտրինա չունի, եւ մաս-մաս ձեւավորվող օրենքները ընդամենը դեպի այդ ուղին տանող տարերային նախագծեր են:

Մերժեցին

Խորհրդարանը երեկվա նիստում միանգամից 3 օրինագիծ հանեց շրջանառությունից՝ «Ճանապարհային երթեւեկության անվտանգության մասին», «Ոստիկանության մասին ՀՀ օրենքում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու մասին», «Փրկարար ուժի եւ փրկարարի կարգավիճակի մասին» օրինագծերը: Ճանապարհային երթեւեկության անվտանգության օրենք ընդունվելու էր առաջին անգամ եւ ձախողվեց:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Դեմիրճյանների կողմը հաստատակամորեն սպասում է լավագույն ժամանակների

Դեմիրճյանների ընտանիքի շահերի պաշտպան Աշոտ Սարգսյանն անիմաստ է համարում համագործակցությունը ներկայիս դատական մարմինների հետ, քանի որ «Հոկտեմբերի 27»-ի գործին պետական մոտեցում չի տեսնում եւ հարկ է համարում հիշեցնել իշխանություններին մինչեւ վերջ հետամուտ լինելու իրենց հաստատակամությունը: Բացառելով «Հոկտեմբերի 27»-ի գործը Դեմիրճյանների կողմից որեւէ տեսակի, առավել եւս քաղաքական շահարկման ենթարկելը, պրն Սարգսյանն ընդգծեց, որ քանի դեռ կա գործով անաչառորեն զբաղվող կողմ, բացահայտման հանդեպ հասարակության հետաքրքրությունն ու պահանջը չեն թուլանա: Այս դիրքորոշումը ներկայացվեց երեկ հրավիրված ասուլիսում, որի շարժառիթը, Աշոտ Սարգսյանի հավաստմամբ, տարբեր լրագրողների դրսեւորած հետաքրքրությունն է եւ իր ասելիքի կարեւորությունը:

Աշոտ Սարգսյանը հավաստիացրեց, որ քննչական խումբը փորձում է պարզել իրենց իմացածը, որպես կանոն համապատասխան կանխարգելիչ միջոցառումներ ձեռնարկելու եւ ոչ թե բացահայտման նպատակով: Որպես ասվածի ապացույց՝ պրն Սարգսյանը մատնանշեց «Հոկտեմբերի 27»-ի գործով եւ անջատված մասով վկա Նաիրի Բաղալյանի բացակայությունը հանրապետությունից: Վերջինս հոկտեմբերի վերջին Երեւան-Ամստերդամ-ԱՄՆ չվերթով մեկնել է Մ. Նահանգներ, ինչի մասին Սարգսյանը տեղեկացվել է փետրվարի 16-ին: Մինչդեռ Սարգսյանը միջնորդել էր գործում եղած տվյալների եւ Նաիրի Բաղալյանի տված ցուցմունքների անհամապատասխանությունը պարզելու նպատակով Ազգային ժողովի Կարմիր սրահում հոկտեմբերի 27-ին ներկա եղած պատգամավորների եւ լրագրողների միջեւ քննչական փորձարարություն կազմակերպելու վերաբերյալ:

Ներկայացված միջնորդությունից 17 օր անց Նաիրի Բաղալյանը մեկնել է ԱՄՆ, չնայած հայտարարել էր, որ ինքը ապրելու տեղ եւ միջոցներ այլեւս չունի: Ներկայացված միջնորդության բավարարումը ԱԺ նստաշրջանի աշխատանքները չխանգարելու պատրվակով դեկտեմբերի վերջից տեղափոխվել է հունվարի սկիզբ: Սակայն Բաղալյանի բացակայության պատճառով քննչական փորձարարությունը չի իրականացվել:

Դեմիրճյանների շահերի պաշտպանը ցանկանում է ստանալ հետեւյալ հարցի պատասխանը՝ ի՞նչ միջոցներով եւ ո՞ւմ միջամտությամբ է «Հոկտեմբերի 27-ի» գործով, անջատված մասով վկա, մեկ այլ քրեական գործով տուժող Նաիրի Բաղալյանը կարողացել մեկնել հանրապետությունից: Դեմիրճյանների շահերի պաշտպանն իր աշխատանքի իմաստալից շարունակությունը հնարավոր է համարում միայն հանրապետության դատախազության կողմից Նաիրի Բաղալյանին Հայաստան վերադարձնելու պայմաններում: Այլապես իրենք ուղղակի սպասելու են լավագույն ժամանակների: Իսկ՝ ներկայում, Սարգսյանի վստահեցմամբ, ամեն ինչ արվում է գործը կարճելու համար:

ՆՈՒՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Ուսանողները համոզված են, որ զինապարտության օրենքի նախագիծը պետության շահերից չի բխում

Երեկ հրավիրված մամլո ասուլիսի ժամանակ «Հանուն գիտության զարգացման» նախաձեռնող խմբի անդամները ներկայացնում էին արդեն 1-2 շաբաթ քննարկվող «Զինապարտության մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ իրենց տեսակետը: Նախաձեռնող խումբը ստեղծվել է վերջերս, անդամները ՀՀ տարբեր բուհերի ուսանողներ են, բուհերի եւ ԳԱԱ ասպիրանտներ են: Նրանք գտնում են, որ Հայաստանի համար նախ եւ առաջ մեծ կարեւորություն ունի գիտության զարգացման, հասարակության կրթվածության

աստիճանը: «Այս օրենքը ըստ էության նախատեսված է 2-3 տարվա համար, - ասաց նախաձեռնող խմբի անդամ, ԳԱԱ ասպիրանտ Արարատ Միրզոյանը: - «Զինապարտության մասին» նոր օրենքի նախագծով առաջարկվող բարեփոխումները իրականում ոչ թե բարձրացնելու են բանակի մարտունակությունը, մակարդակը, այլ իջեցնելու են: Եթե ներկայումս կան մագիստրատուրայի, ասպիրանտուրայի ուսանողներ, որոնք կրթությունից հետո բանակ են գնալու եւ այնտեղ պայմանագրով աշխատելու, 2-3 տարի հետո նրանց մուտքը բանակ բացառվելու է, որովհետեւ մագիստրոսի կոչում ստանալուց առաջ մարդիկ պետք է ծառայած լինեն»:

Լրագրողների հարցին, թե ինչ կարծիքի են բանակում ծառայելու փոխարեն սահմանամերձ գյուղերի ու շրջանների դպրոցներում դասավանդելու վերաբերյալ, ուսանողները պատասխանեցին, որ, օրինակ, ֆիզիկոսին լաբորատորիայից հանելը եւ մի խուլ դպրոց տանելը նույնն է, ինչ՝ խրամատում ծառայելը:

Նախաձեռնող խմբի անդամները գտնում են, որ այս նախագծի ընդունմամբ կիջնի կրթության որակը: Բակալավրիատում սովորող ուսանողները, կանխավ իմանալով, որ հնարավորություն չեն ունենալու շարունակել իրենց ուսումը, կամ սովորելու են այնքան, որ ընթացիկ քննություններից բավարար գնահատականներ ստանան եւ տեղափոխվեն մի կուրսից մյուսը, կամ բուհ ընդունվելուն պես լքելու են Հայաստանը:

Ինչ վերաբերում է զինծառայությունից հետո ուսումը շարունակելուն եւ գիտական գործունեությամբ զբաղվելուն, խմբի անդամները վստահ են, որ պոտենցիալ շատ գիտնականներ զինծառայությունից հետո հիասթափվելու եւ մեկնելու են Հայաստանից:

Նախաձեռնող խմբի անդամները պատրաստ են երկխոսության, հաջողության չհասնելու դեպքում կօգտվեն սահմանադրական իրավունքից, կկազմակերպեն հավաքներ, հանդիպումներ: Ասուլիսի ընթացքում պարզ դարձավ, որ վաղը ՀՀ պաշտպանության նախարարությունում տեղի կունենա հանդիպում 120 ուսանողների եւ ասպիրանտների հետ:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Հարցազրույց

Սկիզբը՝ էջ 1

Համագումարին ներկա էին Հայաստանի խորհրդարանում ներկայացված քաղաքական բոլոր կուսակցությունների ներկայացուցիչները, Հայաստանի եւ սփյուռքի առաջատար հասարակական ու ստեղծագործական կազմակերպությունների ղեկավարները: Այդ իրադարձության պսակը դարձավ երկու նախագահների՝ Ռուսաստանի Դաշնության նախագահ Վլադիմիր Պուտինի եւ Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի մասնակցությունը, որոնք ողջերթի խոսք ասացին նոր կազմակերպությանը, որն ստեղծվել է ի շահ Հայաստանի եւ սփյուռքի հայերի զարգացման, Հայաստանի Հանրապետության եւ Ռուսաստանի Դաշնության ավանդական բարեկամական ու բարիդրացիական հարաբերությունների ամրապնդման: Այնպես որ, ինչպես անձնական, այնպես էլ հասարակական առումով կարող եմ գոհ լինել անցած տարվա արդյունքներից:

- Պրն Աբրահամյան, Ռուսաստանում անցյալ տարի անցկացվեցին Պետական դումայի ընտրություններ: Ինչպե՞ս եք գնահատում Ձեր կազմակերպության մասնակցությունն այդ ընտրություններին:

- Իրոք, հարկ է նշել ՌՀՄ գործունեության նաեւ այդ ուղղությունը: Եվ այս առումով մեր միության գործունեությունը դարձավ բեկումնային, քանզի մեզ հաջողվեց այդ ընտրություններում, չնայած մեր կազմակերպության կարճ պատմությանը, հասնել նոր մակարդակի եւ այն բանին, որ մեր կազմակերպության հետ ուզեցին գործակցել ընտրարշավին մասնակցած փաստորեն բոլոր առաջատար քաղաքական գործիչները, քաղաքական կուսակցություններն ու դաշինքները: Սա վկայում է, որ մեր կազմակերպությունն իրոք ունի ռեալ կառույցներ, կազմակերպական արդյունավետ հիմքեր, տեղեկատվական հնարավորություններ, ֆինանսական աղբյուրներ: Միայն նման կազմակերպությունների հետ են իրենց հարաբերությունները կառուցում քաղաքական լուրջ կուսակցությունները, դաշինքները եւ քաղաքական գործիչները՝ ակնկալելով ընտրություններում ստանալ դրանց օգնությունն ու աջակցությունը: Ուզում եմ հուսալ, որ դա կդառնա լավ ավանդույթ: Մենք ՌՀՄ մոսկովյան կենտրոնակայանում հանդիպումներ ենք ունեցել ընտրություններին մասնակցած առաջատար կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ: Դրանց թվում կարելի է նշել հանդիպումները «Հայրենիք» դաշինքի ներկայացուցիչների, ՌԴ Կոմկուսի ղեկավարների եւ մի շարք այլ կազմակերպությունների առաջնորդների հետ: Այդ հանդիպումների ժամանակ կուսակցությունների ու դաշինքների ղեկավարները մեր կազմակերպության ներկայացուցիչներին բացատրում էին իրենց նախընտրական ծրագրերը եւ խոսում Ռուսաստանում ազգամիջյան հարաբերությունների խնդիրների լուծման իրենց ընկալման մասին: Ինձ թվում է, որ ինչպես մեր կազմակերպության, այնպես էլ ընտրություններին մասնակցած քաղաքական տարբեր կուսակցությունների ու շարժումների ներկայացուցիչների համար այդ հանդիպումները փոխշահավետ էին: Դրանք փաստորեն հիմք են դառնում Ռուսաստանի կազմակերպված հայկական սփյուռքի եւ ռուսաստանյան քաղաքական ընտրախավի, տարբեր կուսակցությունների, դաշինքների ու շարժումների ղեկավարության նոր հարաբերությունների համար: Հատկապես կարեւոր էր Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի հետ կայացած հանդիպումը, որն անցավ ՌՀՄ կենտրոնակայանում ու որտեղ շատ լուրջ խոսակցություն ծավալվեց ՌԴ մայրաքաղաքում տիրող ընդհանուր իրավիճակի եւ Մոսկվայի հայ համայնքի ու քաղաքային իշխանությունների հարաբերությունների շուրջը: Բարձրացվեցին եւ քննարկվեցին ոչ միայն ընդհանուր, այլեւ կոնկրետ հարցեր, որոնք առաջադրվեցին քաղաքային իշխանություններին, եւ քաղաքապետը խոստացավ լուծել դրանք: Սա հիմք է տալիս ապագային լավատեսությամբ նայելու այն առումով, որ ՌՀՄ-ն լուրջ գործոն է դառնում ոչ միայն հայ համայնքի կյանքում, այլեւ Ռուսաստանի քաղաքական կյանքում:

Մենք անչափ զգուշավոր էինք ՌԴ խորհրդարանում պատգամավորական տեղեր ստանալու հայ թեկնածուների հնարավորությունների գնահատման հարցում: Ես ելնում էի նրանից, որ, այնուամենայնիվ, քաղաքական ոլորտում դեռ չունենք բավականաչափ փայլուն ու հայտնի դեմքեր, որոնք կկարողանային ինքնուրույն առաջ շարժվել եւ ստանալ մեր կազմակերպության օժանդակությունը: Ես բավական զգուշորեն էի խոսում այն մասին, թե հնարավոր կլիներ Ռուսաստանի Պետդումայում 4 հայ պատգամավորների ընտրությունը: Չգիտեմ, թե Հայաստանի զանգվածային լրատվամիջոցներում ինչպիսի հաղորդումներ են եղել, բայց արդյունքները գերազանցեցին իմ սպասելիքները: Ռուսաստանի Դումայում ընտրվեց 6 հայ պատգամավոր: Եվ մենք գտնում ենք, որ դա սահման չէ: Ամենայն հավանականությամբ, 4 տարի հետո մենք անհամեմատ ավելի կազմակերպված կմասնակցենք այդ միջոցառումներին: Եվ եթե այս փուլում մեզ հաջողվեց բավական ծանրակշիռ ասել մեր խոսքը, ապա հաջորդ ընտրություններում այդ խոսքն էլ ավելի ծանրակշիռ կլինի:

Ռուսաստանի հայերի միությունն անմասն չի մնում այսօր ծավալված ՌԴ նախագահական ընտրարշավից: ՌՀՄ-ն միահամուռ հանդես է գալիս մարտյան ընտրություններում գործող նախագահ Վլադիմիր Պուտինի թեկնածության օգտին եւ ակտիվորեն մասնակցում է գործող նախագահի ընտրարշավի հետ կապված բոլոր կազմակերպչական ու քարոզչական աշխատանքներին:

- Պրն Աբրահամյան, Ձեր կազմակերպությունը եւ անձամբ Դուք բավականաչափ ակտիվ էիք, երբ իրականացվում էր «Գույք պարտքի դիմաց» գործարքը: Դուք հաճախակի Հայաստան էիք այցելում տնտեսական համագործակցության ռուս-հայկական հանձնաժողովի համանախագահ Իլյա Կլեբանովի հետ: Մենք գիտենք, որ Դուք շատ եռանդ եւ ուժ եք գործադրել, որպեսզի գործարքն ավարտվի, որպեսզի այդ ձեռնարկությունները գործեն եւ ստեղծվեն աշխատատեղեր: Կլեբանովի նոր նշանակումից եւ ռուսական կողմի նոր համանախագահի հայտնվելուց հետո ինչպիսի՞ն է իրավիճակն այդ ոլորտում: Չէ՞ որ Հայաստանի եւ Ռուսաստանի հարաբերությունների բնույթը շատ բանով կախված կլինի նրանից, թե այդ գործարանները որքան շուտ կսկսեն աշխատել եւ որքան շուտ կստեղծվեն նոր աշխատատեղեր:

- Այո, իրոք թե՛ ես եւ թե՛ մեր կազմակերպությունը շատ ակտիվ էինք այդ գործարքը մինչեւ վերջ հասցնելու հարցում: Մենք իրոք մեզ կամուրջ ենք համարում Հայաստանի եւ Ռուսաստանի հարաբերություններում: Մենք մշտապես եւ սերտորեն գործակցել ենք Իլյա Կլեբանովի հետ: Անցած 1 տարում նրա հետ մի քանի անգամ եկել ենք Հայաստան եւ փորձել ենք ավարտին հասցնել հետխորհրդային տարածքում եզակի, բարդ ու բազմապլան գործարքը: Մենք հիմա էլ աշխատանքային լավ հարաբերություններ ենք հաստատել հանձնաժողովի նոր համանախագահ, փոխվարչապետ Ալյոշինի հետ, նրա հետ ակտիվորեն եւ արգասավոր կերպով գործակցում ենք: Նա առայժմ խորամուխ է լինում գործին, պատրաստում սեփական առաջարկություններ եւ մոտեցումներ: Մենք նրան օգնում ենք այդ մոտեցումների եւ առաջարկությունների ձեւավորման հարցում: Բայց բոլոր հարցերը չէ, որ լուծվում են Մոսկվայում: Հայաստանի ղեկավարությունը նույնպես պետք է ճանապարհի սեփական հատվածն անցնի, որպեսզի այդ ձեռնարկությունների աշխատանքի վերսկսման հարցերը հնարավոր լինի տեղափոխել արդեն գործնական հարթություն:

- Պրն Աբրահամյան, որո՞նք են Համաշխարհային հայկական կոնգրեսի առաջիկա ծրագրերը:

- Նախ, մենք շատ շուտով կգրանցենք մեր կազմակերպությունը, որպես միջազգային ոչ կառավարական կազմակերպություն: Թղթերն արդեն պատրաստ են, բայց որոշ ժամանակ է հարկավոր գրանցման արարողակարգի համար: Մեր Միջազգային իրավունքի եւ քաղաքագիտության ինստիտուտը գիտագործնական կոնֆերանս է նախապատրաստում հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման համատեքստում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հասնելու ուղիների ու միջոցների սահմանման վերաբերյալ: Այն տեղի կունենա մայիսի սկզբներին Հայաստանում: Կոնֆերանսի շրջանակներում ենթադրվում է կազմել փորձագետների խումբ, որը պետք է համահայկական դիրքորոշում մշակի Հայոց ցեղասպանության եւ հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման հետ կապված հարցերի լայն շրջանակի առթիվ: Կարծում եմ, դա կարող է եւս մեկ կարեւոր ուղենիշ դառնալ համահայկական դիրքորոշման ձեւավորման մեջ ու որակապես նոր մակարդակի կբարձրացնի հայ եւ թուրք ժողովուրդների երկխոսության ու հարաբերությունների բնույթը: Ես (եւ ոչ միայն ես) շատ մեծ հույսեր եմ կապում դրա հետ, քանի որ նախկինում հայկական կողմը չուներ ազգային համահայկական դիրքորոշում, ինչը բարդություններ էր ստեղծում ինչպես թուրքական կողմի գործընկերների հետ հանդիպող քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների մակարդակով, այնպես էլ իշխանական կառույցների ներկայացուցիչների համար: Պատմականորեն ձեւավորված հանգամանքների բերումով չկա հայկական կազմակերպական, պաշտոնապես կազմավորված կառույց, որը կկարողանար երկխոսության վարման ինչ-որ մանդատ ունենալ, եւ նույնիսկ չկա, ինչպես արդեն ասացի, համակարգված ու համաձայնեցված ընդհանուր որոշում: Կարծում եմ, զգալի չափով հենց դա էր «Թուրք-հայկական հաշտեցման հանձնաժողովին» ուղղված խիստ քննադատության պատճառը, հանձնաժողով, որի մասնակիցները փաստորեն չէին կարողանում պատասխանել այն հարցերին, թե ո՞ր դիրքորոշումն են պատրաստ պաշտպանել, ո՞ւմ կողմից են լիազորված եւ Հայաստանում ու սփյուռքում քաղաքական կամ հասարակական ո՞ր սպեկտրն են ներկայացնում: Մենք կջանանք հաշվի առնել այդ հանձնաժողովի աշխատանքի առաջացրած բարդությունները եւ մեր գործողություններում առավելագույնս խուսափել նմանօրինակ թյուրիմացություններից ու թերըմբռնումից, առավելագույնս պատրաստ լինել կառուցողական երկխոսության:

Լուրջ գործոն ոչ միայն հայ համայնքի, այլեւ Ռուսաստանի քաղաքական կյանքում

«Մինչ մեր ամսագիրը Ռուսաստանում չկար «սիգարային» որեւէ հրատարակություն»

Ճեմինգուեյը խոստովանում էր, թե իր ձեռագրերը խմբագրում եւ վերջնական ստեղծագործությունների է վերածում բացառապես ճոճաթոռին նստած, մուլատուհու ձեռքերով պտտած սիգար ծխելով:

Սիգարների, առհասարակ սիգարային կուլտուրայի մասին ամեն ինչ ընթերցողին է ներկայացնում Մոսկվայում լույս տեսնող «Սիգար կլաբ» երկամսյա հրատարակությունը: Ամսագիրը, որն, ի դեպ, Հայաստանում եւս տարածվում է, նաեւ որակյալ ճանաչողական հանդես է, որ «սիգարային» կուլտուրային հարակից հետաքրքրական նյութեր է մատուցում՝ պատմական ակնարկներ Կուբայի, հնդկացիների մասին, մենամարտեր, զենքեր, զարդեր, թանկարժեք խմիչքներ եւ այլն:

Ամսագրի մասին մանրամասներ է ներկայացնում «Սիգար կլաբի» հրատարակիչ, «Արկ մեդիա» հրատարակչատան տնօրենների խորհրդի նախագահ Արտաշես Շիրինյանը:

- Պրն Շիրինյան, ինչպե՞ս առաջացավ հատկապես սիգարներին վերաբերող ամսագիր հրատարակելու միտքը:

- «Սիգար կլաբի» հրատարակության գաղափարը ծնվեց 5 տարի առաջ, երբ սկսեցի սիգար ծխել: Երբ սկսեցի սիգարների վերաբերյալ տեղեկություններ փնտրել, պարզվեց, որ Մոսկվայում դրանց առնչվող որեւէ հրատարակություն չկար: Սկսեցի հետաքրքրվել ԱՄՆ-ում, Եվրոպայում լույս տեսնող նման հանդեսներով, եւ պարզվեց, որ առաջնակարգ գրեթե բոլոր երկրներում լույս են տեսնում «սիգարային» ամսագրեր: Քանի որ մենք էլ առաջ ենք ընթանում նույն ուղղությամբ, ինչ արեւմտյան երկրները, վաղ թե ուշ Ռուսաստանում եւս պիտի որ հայտնվեր նման ամսագիր: Այդպես էլ առաջացավ հրատարակելու միտքը: Պահը նպաստավոր էր նաեւ նրանով, որ տղամարդկանց համար այլ հայտնի հրատարակություններ էլ չկային: Շուկայում եղած ամսագրերը հիմնականում ուղղված էին 18-25 տարեկան ընթերցողին, իսկ մեզ հետաքրքրում էր առնվազն 30-ից բարձր հատվածը: Այնպես որ, դաշտում ազատ տեղ կար, որոշեցինք զբաղեցնել:

- Փաստորեն, որոշեցիք համատեղել սիգարներով Ձեր տարվածությունն ու գործարար շահավետությունը:

- Այո, անձնական ու գործնական հետաքրքրությունները համընկան: Հրատարակչական գործն ինձ համար նոր ոլորտ էր եւ դարձավ շատ հետաքրքրական: Ամսագրի հրատարակումը սկզբնավորեց գործունեության հարակից ուղղություններ եւս: Կազմակերպում ենք սիգարներին վերաբերող երեկույթներ, այդ թվում Ռուսաստանում միակ սիգարային փառատոնը՝ այս տարի արդեն չորրորդ: Վերջինիս ընթացքում ներկայացնում ենք շուկայում եղած գրեթե բոլոր սիգարները՝ հնարավորություն տալով հետաքրքրվողներին փորձել դրանք համապատասխան խմիչքների համադրությամբ: Ունենք ակումբ, որ ներառում է ռուսաստանյան քաղաքական ու գործարար շրջանակների վերին էշելոնի ներկայացուցիչներին: Ակումբը փակ կազմակերպություն է անդամների անփոփոխ թվով՝ 101 մարդ: Անդամությունն իրականացվում է բացառապես ակումբի բոլոր անդամների համաձայնությամբ:

- Կարելի՞ է ամսագիրն անվանել «կլանային» զուտ սիգարի սիրահարների համար, թե՞, ըստ Ձեզ, կարող է հետաքրքրել ընթերցողների առավել լայն շրջանակի:

- Անշուշտ, ընթերցողների շրջանակն անհամեմատ լայն է, քան ակումբի 101 անդամները կամ փառատոնի մի քանի հարյուր մասնակիցները: Բայց, միեւնույն է, ինչ-որ կլանայնություն պահպանվում է: Մենք հրատարակում ենք ամսագիր սիգարի սիրահարների համար: Այդ մարդիկ կարող են իրենց թույլ տալ շքեղ ընթրիքներ, թանկարժեք խմիչքներ, ճամփորդություններ ու բարձրակարգ հյուրանոցներ եւ այլն: Այնպես որ, մենք էլ գրում ենք այդ ամենի մասին, այն ամենի, որ կարող է հետաքրքրել նրանց: Անտարակույս, այստեղ գործ ունենք որոշակի սահմանափակման հետ: Բայց, կարծում եմ, դա սահմանափակում է թեմաների, նյութերի ոչ թե ծավալի, այլ որակի առումով:

- Հայաստանյան ընթերցողը Ձեզ կարդալու հնարավորություն ունի: Ուրիշ ի՞նչ երկրներում է տարածվում ամսագիրը:

- Կարդում են այն երկրներում, որտեղ կարդում են ռուսերեն: Եվ մենք կամենում ենք, որ ամսագիրը ներկայացված լինի բոլոր-բոլոր այդ երկրներում: Կարծում եմ՝ կարող ենք զբաղեցնել այդ շուկան, քանի որ այդ երկրներում սեփական «սիգարային» ամսագրեր չկան: Ու դժվար է պատկերացնել նրանց գոյությունը, երբ հաշվի առնենք, որ անգամ Ռուսաստանում սիգարի վաճառքի ծավալները, որոնք պայմանավորվում են սիգարի սիրահարներով, թույլ չեն տալիս ամսագրին ունենալ այնպիսի բյուջե, ինչպիսին ունեն, ասենք, ԱՄՆ սիգարային ամսագրերը:

- «Սիգար կլաբը» Ձեր հրատարակչական տան միա՞կ ներկայացուցիչն է:

- Այո, քանի որ հրատարակչական գործն ինձ անծանոթ ուղղություն էր, որոշեցի մի հրատարակությունն ամրապնդել, մինչեւ ուրիշներին անցնելը: Կարծում եմ, այսօր արդեն կարելի է մտածել նոր ծրագրերի մասին:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Հ. Գ. «Ազգի» հետագա համարներում կներկայացնենք Մոսկվայի հայ համայնքի այլ ներկայացուցիչների վերաբերող նյութեր եւս:

ԱԶԳ

Միջազգային

«Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագիրը չի բխում Թուրքիայի տարածաշրջանային շահերից

«Ազգը» դեռեւս 2003 թ. հունվարի 29-ին, նկատի ունենալով Իրաքի դեմ պատերազմ սանձազերծելու ամերիկյան նկրտումները, գրել էր, որ հակաիրաքյան պատերազմում ԱՄՆ-ի վերջնական նպատակը «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրի իրագործումն էր: Դրա համար հիմք էր ծառայել հակաաֆղանական պատերազմի ընթացքում Ուզբեկստանում, Տաջիկստանում, Ղրղզստանում եւ Վրաստանում ամերիկյան ռազմական ներկայության ապահովումը: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ Իսրայելում մշակված այդ ծրագիրը ենթադրում է Անդրկովկասի ու Միջին Ասիայի ընդգրկումով Մերձավոր Արեւելքի ընդարձակում:

Ռազմական ներկայությունն ընդարձակման նախապայմանն է: Քանի որ ծրագիրն էլ իրագործում է ԱՄՆ-ը, հետեւաբար ամերիկյան ռազմական ներկայությունը բոլոր հիմքերը տալիս էր ծրագրի իրագործման ենթադրությունների համար:

«Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրին փետրվարի 18-ի համարում Ալի Բուլաչ ստորագրությամբ անդրադառնում է նաեւ թուրքական «Զաման» թերթը: Այսինքն՝ ավելի քան մեկ տարվա ուշացումով: Ո՞րն է դրա պատճառը: Ըստ երեւույթին այն, որ հակաիրաքյան պատերազմի նախօրյակին կամ դրա ընթացքում Վաշինգտոնը նպատակահարմար չէր գտնում այդ պատերազմն իսրայելական ծագում ունեցող ծրագրով պայմանավորել: Ուրեմն ծրագրի հարցը չպետք է արծարծվեր:

Հակաիրաքյան պատերազմի ավարտը ռազմաքաղաքական նոր իրավիճակ է ստեղծել տարածաշրջանում: Վաշինգտոնն այլեւս հարկ չի համարում թաքցնել Իրաքի օրինակով ողջ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքը վերակառուցելու իր մտադրությունները: Ավելին՝ վերջին շրջանում «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրի հետ կապված շրջանառության մեջ են դրվում տարածաշրջանում աշխարհաքաղաքական, ռազմական, ռազմավարական եւ տնտեսական վերափոխումների անհրաժեշտության հարցը: Քանի որ դրանք չեն կարող անհետեւանք թողնել թուրք-ամերիկյան ռազմավարական դաշինքի հետագա ընթացքը եւ անխուսափելիորեն կանդրադառնան ԱՄՆ-ի տարածաշրջանային քաղաքականության մեջ Թուրքիայի տեղի ու դերի վրա, ուստի «Զամանն» արձագանքում է ծրագրին:

Բացի այս ամենից, արձագանքի համար պատճառ է ծառայել հունվարի վերջերին Թուրքիայի վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանի ԱՄՆ կատարած այցը, որտեղ նրա հանդիպումներում ըստ ամենայնի քննարկվել էին նաեւ «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրին առնչվող հարցեր, որ նա վերադարձին, առանց մանրամասնելու, արտահայտվեց տարածաշրջանի ընդարձակման հավանականության մասին:

«Զամանը» վերոհիշյալ ծրագրին, ինչ խոսք, մոտենում է Թուրքիայի տեսանկյունից: Սա հասկանալի է: Տրամաբանական է նաեւ այն, որ «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրի ստեղծման ողջ նախաձեռնությունն ամբողջությամբ պատկանում է Վաշինգտոնին: Թեեւ ծրագրով ենթադրվում է տարածաշրջանի վերակառուցումը, սակայն տարածաշրջանային երկրներին որեւէ դեր չի հատկացվում: Ավելին՝ «Զամանի ենթադրությամբ» տարածաշրջանի ծրագրին համապատասխան վերակառուցման դեպքում տարածաշրջանային հակամարտությունները Իսրայելի շահերին համապատասխան սառեցվելու են, պաղեստինյան հիմնահարցին որեւէ լուծում չի առաջադրվելու, եւ տարածաշրջանը ամբողջությամբ անցնելու է ԱՄՆ-ի գերիշխանության տակ:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, ապա «Զամանը» մտահոգությամբ նշում է, որ ծրագրի իրագործման պարագայում նա կզրկվի իսլամական արմատներին վերադառնալու, ինչպես նաեւ (օսմանյան) ժառանգությանը տեր կանգնելու բոլոր հնարավորություններից, եւ նրա առջեւ կփակվեն Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում որոշիչ դեր խաղալու ամեն մի հեռանկար:

Որո՞նք են «Զամանի» ենթադրության հիմքերը: Այն, որ ամերիկացիները, չնայած «Իրաք զորք ուղարկելու» կառավարական օրինագծի հաստատմանը խորհրդարանում, Թուրքիային թույլ չեն տվել զորք ուղարկել, այսինքն՝ նրան զրկել են Իրաքի վերակառուցմանը մասնակցելու իրավունքից, կտրականապես հակադրվել են «իսլամական ընդհանուր շուկա» ստեղծելու թուրքական առաջարկին եւ ամեն կերպ աջակցում են Եվրամիությանը Թուրքիայի անդամակցությանը, որպեսզի վերջինը որեւէ մասնակցություն չունենա տարածաշրջանային գործընթացներին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Միջազգային ինստիտուտը դատապարտում է Բուշի հակաահաբեկչական պատերազմը

Լոնդոնում գործող ռազմավարական հետազոտությունների միջազգային ինստիտուտը հրապարակել է հատուկ զեկուցագիր, ըստ որի ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի հայտարարած հակաահաբեկչական պատերազմը հանգեցրել է լուրջ իրավախախտումների եւ անուղղակիորեն նպաստել է բռնապետական վարչակարգերի ուժեղացմանը: Բրիտանական «Ինդիփենդենտ» թերթի տվյալներով, զեկուցագրի հեղինակ, պրոֆեսոր Ռոզմարի Ֆուտը մասնավորապես բերում է Պակիստանի եւ Ուզբեկստանի օրինակները: Նրա խոսքերով, ԱՄՆ-ի քաղաքականությունն այդ երկրների կառավարություններին թույլ տվեց արդարացնել բռնաճնշման օրենքների ընդունումը, վկայակոչելով, թե դրանք համապատասխանում են ահաբեկչության դեմ ուղղված ամերիկյան «Հայրենասիրական ակտի» ոգուն:

Ֆուտը նաեւ պնդում է, որ ԱՄՆ վարչակազմն ինքն է խախտել մարդու իրավունքները, կալանավորների ճամբար ստեղծելով Գուանտանամոյում: Այնտեղ պահվող բանտարկյալները հաճախ ենթարկվում են խոշտանգումների: Նրանցից մի քանիսին հանձնել են խոշտանգումներ կիրառող երկրների:

Ռազմավարական հետազոտությունների միջազգային ինստիտուտը մշտապես հավասարիմ է եղել ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի կառավարություններին: 2002 թ. ինստիտուտի պատրաստած «Իրաքյան գործում» նշվում էր, թե Սադդամ Հուսեյնը քիմիական եւ կենսաբանական զենքի զգալի պաշարներ ունի: Վարչապետ Թոնի Բլերն այդ փաստարկն օգտագործեց հակաիրաքյան պատերազմն արդարացնելու նպատակով:

Այս տարվա հունվարին «Հյումըն ռայթս ուոչ» միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպությունը եւս հայտարարել էր, որ ԱՄՆ վարչակազմի գործողություններն աշխարհում լոկ ուժեղացնում են ահաբեկիչների դիրքերը:

Տոկիոյում հրթիռակոծվել է ռազմական գերատեսչության շենքը

Ճապոնիայի մայրաքաղաքում երկու պայթյուն է տեղի ունեցել երկրի ռազմական գերատեսչության՝ պաշտպանության գործակալության շենքի մոտ: Ոստիկանության նախնական տվյալների համաձայն, շենքի վրա երկու հրթիռ է արձակվել մոտերքում գտնվող տնակի տարածքից: Ոստիկանները այնտեղ հայտնաբերել են պողպատե երկու խողովակ, որոնք հավանաբար օգտագործվել են հրթիռների արձակման նպատակով:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ գործակալության շենքում նկատելի ավերածություններ չկան: Ըստ նախնական տեղեկատվության, մարդիկ չեն տուժել: Օպերատիվ ծառայությունների աշխատակիցները կարծում են, որ ահաբեկչական ձեռնարկումն իրականացվել է որպես բողոք Իրաք խաղաղարար կորպուս ուղարկելու Ճապոնիայի կառավարության որոշման դեմ: Խոսքը թերեւս իսլամիստ ծայրահեղականների կամ տեղացի ձախ արմատականների մասին է:

Հունվարին Ճապոնիան որոշել էր Իրաք ուղարկել մոտ հազար զինծառայողների: Մինչեւ օրս արդեն Իրաք է տեղափոխվել ճապոնացի 100 զինվոր: Երկրորդ աշխարհամարտից ի վեր սա առաջին դեպքն է, երբ ճապոնական զորքեր են տեղաբաշխվում երկրի սահմաններից դուրս:

Յասեր Արաֆաթը հրեա՞ է

Սիրիայում օրերս լույս է տեսել պաղեստինցի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթի «Ֆաթահ» կուսակցության նշանավոր գործիչ, կուսակցության իրավաբանական ու քաղաքական դիվանատան քարտուղար, դոկտոր Ռագի Հուսեյնի գիրքը: Հեղինակն այնտեղ մասնավորապես այն սենսացիոն պնդումն է անում, թե Պաղեստինյան ինքնավարության նախագահ Արաֆաթը ծագումնաբանորեն որեւէ կապ չունի երուսաղեմյան հանրահայտ Ալ Հուսեյնի տոհմի հետ (ինչը հայտարարում է Արաֆաթը): Ըստ Ռագի Հուսեյնի, Արաֆաթի հայրը ծնվել է Մարոկկոյի մի գյուղում, որի բնակիչների մեծ մասը հրեաներ են:

Հեղինակի տվյալներով, խոսքը Ալ Քիդվե գյուղակի մասին է, եւ դա Արաֆաթի հոր իսկական տոհմանունն է: Դոկտոր Հուսեյնի խոսքերով, Յասեր Արաֆաթի հորեղբորորդի Մուսա ալ Մուղրաբին հավաստել է, թե Արաֆաթը փոխել է անունը եւ ըստ էության թաքցրել իր «մարոկկահրեական ծագումը»:

Այնուհետեւ նշվում է, որ թեեւ Յասեր Արաֆաթը պնդում է, թե ինքը ծնվել է Երուսաղեմում, իրականում ծնվել է Կահիրեում, ուր նրա հայրը տեղափոխվել էր Երուսաղեմում Ալ Հուսեյնի տոհմին մերձավոր մի արաբ կնոջ հետ ամուսնանալուց հետո: Յասեր Արաֆաթի մարոկկոյական ծագումն անցյալում հաստատել են արաբ աստվածաբան եւ իրավագետ Ամին ալ Հուսեյնին, Մարոկկոյի նախկին արտգործնախարար Ալ Ալֆին եւ ուրիշներ:

ՎՐԱՍՏԱՆ

Սաակաշվիլին սպառնում է Աբաշիձեին

Նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին երեկ հայտարարել է, որ եթե Աբաշիձեն ցանկություն ունի լավ հարաբերություններ հաստատելու կենտրոնական իշխանությունների հետ, պետք է ժամանի Թբիլիսի: «Նա շաբաթը մեկ Մոսկվա է մեկնում, բայց հրաժարվում է գալ Վրաստանի մայրաքաղաք: Եթե Աբաշիձեն չգա Թբիլիսի, ապա դա գնահատվելու է որպես անհնազանդություն», ասել է Սաակաշվիլին, հավելելով, թե Աբաշիձեի՝ մայրաքաղաք այցելությունից հրաժարվելու դեպքում ինքն է գնալու Բաթում, բայց «իմ այցը հետապնդելու է այլ առաքելություն»:

Նախօրեին վրացական «Մզե» հեռուստաընկերությունը հաղորդել էր, որ փետրվարի 20-ին, 13 տարվա ընդմիջումից հետո Աբաշիձեն ժամանելու է Թբիլիսի Եվրախորհրդի գլխավոր քարտուղար Վալտեր Շվիմերի հետ: Վերջինս փետրվարի 18-21-ը պաշտոնական այցով ժամանելու է Վրաստան, հաղորդում է «Civil.ge» թերթը:

Վրաստանը հրապարակում է ԽՍՀՄ-ի արխիվները

Վրաստանի պետանվտանգությունը մոտակա ժամանակներում ԽՍՀՄ ժամանակների ՊԱԿ-ի արխիվները լայն հասարակայնության համար կդարձնի մատչելի, երեկ հայտարարել է նախագահ Միխայիլ Սաակաշվիլին: «Նոր Վրաստանը նախկին ԽՍՀՄ-ի առաջ չունի ստանձնած որեւէ պարտավորություն: Մեր՝ վրացական պետական գաղտնիքները, անշուշտ, պահպանվելու են, բայց ԽՍՀՄ հին արխիվները, որոնք պահվում են Վրաստանի պետանվտանգության նախարարությունում, պետք է հասարակայնության համար դառնան մատչելի», ասել է Սաակաշվիլին:

«Պետանվտանգության արխիվների հրապարակումն առանձին մարդկանց համար առաջացնում է որոշ խնդիրներ, բայց պատմությունը մնում է պատմություն, նրանից չես փախչի, իսկ պատմությունը թաքցնելը մեծ հիմարություն է», ասել է նախագահը, պնդելով, որ «ՊԱԿ-ի արխիվների մեծ մասը տեղափոխվել է Ռուսաստան, երբ Վրաստանի պետանվտանգության նախարարն Իգոր Գեորգաձեն էր»:

ԱՄՆ-ը ավելացրել է Իրաքում որոնվող անձանց համար խոստացած պարգեւավճարները

Իրաքում տեղաբաշխված ամերիկյան զինված ուժերի հրամանատարությունը զգալիորեն ավելացրել է Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի հանցագործությունների համար պատասխանատու անձանց կամ իրաքցի պարտիզանների ձերբակալման դիմաց խոստացած պարգեւավճարները: Այդ մասին ճեպազրույցում հայտարարել է Իրաքում ամերիկյան ուժերի հրամանատարի տեղակալ, գեներալ Մարկ Կիմիտը:

Նրա խոսքերով, «հատկապես փնտրվող անձանց» ցանկը բաղկացած է 3 խմբից: Առաջին խմբի մեջ մտնում են Իրաքի նախկին ղեկավարության դեռեւս չձերբակալված 10 անդամները: Նրանցից յուրաքանչյուրի ձերբակալմանն օժանդակողին խոստացվում է 1 մլն դոլար պարգեւավճար:

Երկրորդ խումբը կազմում են ամերիկացիների կազմած իրաքցի նախկին 55 ղեկավարների ցանկի մեջ չմտնող եւ Հուսեյնի վարչակարգի հանցագործություններին չմասնակցած անձանցից, որոնցից յուրաքանչյուրի գլուխը գնահատվում է 200 հազար դոլար:

«Հատկապես փնտրվող անձանց» երրորդ խմբի մեջ մտնում են պարտիզանական կազմավորումների այն անդամները, որոնք ակտիվորեն մասնակցել են անգլո-ամերիկյան կոալիցիոն ուժերի վրա զինված հարձակումների կազմակերպմանն ու իրականացմանը: Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, տվյալ խմբի անդամներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է 50 հազար դոլար:

Հիշյալ ցանկից բացի, 1 մլն դոլար է խոստացվում անցյալում Իրաքը կառավարած Բաաս կուսակցության ղեկավար Մուհամմեդ Յունիս ալ Ահմադի ձերբակալմանն օժանդակելու դիմաց: Ամերիկյան հրամանատարությունը նրան համարում է Իրաքի որոշ շրջաններում մինչեւ օրս իրականացվող պարտիզանական գործողությունների կազմակերպիչը:

Գեներալ Կիմիտը նաեւ հաստատել է, որ Իրաքի հեղափոխական հրամանատարության խորհրդում Սադդամ Հուսեյնի նախկին տեղակալ Իզզաթ Իբրահիմ ադ Դուրիի եւ Իրաքում «Ալ Ղաիդայի» շրջանային ցանցի ղեկավար Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի ձերբակալմանն օգնող անձինք կստանան 10-ական մլն դոլար:

Գ. Ռ.

Բաղդադում միջուկային բնագավառի իրաքցի գիտնական է սպանվել

ԴՈՒԲԱՅ, 18 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բաղդադում սպանվել է միջուկային բնագավառի իրաքցի գիտնական, Բաղդադի համալսարանի դասախոս Մաջիդ Հուսեյն Ալին: Նրա դիակը, Իրաքի ներքին գործերի նախարարության տեղեկությունների համաձայն, գտնվել է Իրաքի մայրաքաղաքի կենտրոնական շրջաններից մեկում: Սպանության ժամանակը չի նշվել:

Քաթարի լրատվական գործակալությունը, վկայակոչելով Մաջիդ Հուսեյն Ալիի ընտանիքի անդամներին, հաղորդել է, որ նա անհետացել է մեկ շաբաթ առաջ:

Նախարարությունը չի բացառում «սպանությանը օտարերկրյա հետախուզությունների մեղսակցությունը»:

Մշակույթ

Ժորան անչափելի հմայքով օժտված անձնավորություն էր: Ասված էր նրան այդ շնորհը պարգեւել: Ով ինչ ուզում է թող ասի, բայց ես մնում եմ այն համոզման, որ մեր փխրուն այս մոլորակի վրա գերակշռողը բարի մարդիկ են: Այսուհանդերձ, Ժորա Հարությունյանի նման այդքան շռայլորեն՝ բարությամբ, ազնվությամբ, հոգեկան պայծառությամբ հարուստ մարդու քիչ, շատ քիչ եմ հանդիպել: Համաձայն եմ իր դստեր՝ Գայանեի սեղմ բնութագրմանը, թե «Ժորա Հարությունյան մարդու ամենամեծ տաղանդը մարդասիրության տաղանդն էր»:

ռասանական տաղանդների բացահայտման ազդակներ են եղել: Երբ մեծատաղանդ, սակայն շատ երիտասարդ Մհեր Մկրտչյանը հաստատվեց Մայր թատրոնում, նրա առաջին տպավորիչ հաջողությունը Ժորայի «Ղազարը գնում է պատերազմ» կատակերգության բեմադրության հետ է կապված: Իսկ, ասենք, «Խաչմերուկ»-ում իրենց շնորհի նոր կողմով ներկայացան Էդգար Էլբակյանը, Սոս Սարգսյանը եւ ուրիշներ: Չմոռանանք նաեւ «Վերջին հանգրվանի» տպավորիչ հաջողությունը Դրամատիկական թատրոնի դերասանների գեղեցիկ կատարումով եւ ռեժիսորական սրամիտ լուծումներով:

տարես մասը պահելով ժամանակի զարկերակի վրա: Համարձակորեն նա տեսանելի էր դարձնում կյանքի խորքերի երեւույթները:

Ճիշտ է, երբեմն դիմադրությամբ, սակայն Ժորայի պիեսները խորհրդային տարիներին բեմադրվում էին եւ սցենարները՝ նկարահանվում:

Իսկ ահա, «Պարոն Շմոն» մնացել է հեղինակի թղթապանակում եւ թատրոնները, անգամ խոստումներ տալուց հետո, այն բեմ հանել չեն համարձակվել, «կառոյի» վախեցել են:

Վախեցել են, որովհետեւ «Պարոն Շմոն» ընդհանրացնող ներուժ ունի: Բացեիբաց հեղինակն ասում է, որ այ-

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը հայտնում է. շարունակվում է «Վահան Թեքեյան» ամենամյա մրցանակաբաշխությանը ներկայացվող 2003 թ. ստեղծված գործերի ընդունումը հետեւյալ անվանակարգերով՝

1. գրականություն
2. կերպարվեստ
3. երաժշտություն
4. ճարտարապետություն
5. թատրոն
6. կինո
7. հեռուստալրագրություն
8. հումանիտար գիտություններ:

Գործերն ընդունվում են ՀԹՄՄ գրասենյակում՝ Թեքեյան կենտրոն, 2-րդ հարկ (Խանջյան 50), ամեն օր ժամը 10:00-18:00, բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից: Գործերի ընդունման ժամկետը մինչեւ ս. թ. սեպտեմբերի 1-ը:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 57-02-83, 55-26-32:

ՀԹՄՄ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդը եւ գրողը

Ժորա Հարությունյանի «Իմ լռությունը» հատորի առիթով

Եթե որեւէ մեկը կցանկանա մոտիկից ճանաչել մարդ-Ժորա Հարությունյանին, ապա խորհուրդս է՝ կարդալ նրա գրվածքները՝ կատակերգությունները, կինոպատումները եւ վերջապես կյանքի մայրամուտին թղթին հանձնած բանաստեղծությունները: Ես գիտեի, որ նա բանաստեղծական հոգի ուներ: Բայց ո՛չ ես եւ ո՛չ էլ նրա մտերիմ բարեկամներից որեւէ մեկը տեղյակ չէր Ժորայի պոետական մտորումներին: Բանաստեղծ բարեկամիս մասին, սակայն, մի փոքր ավելի ուշ:

Իսկ հիմա ցանկանում եմ փաստել, որ նա հայ թատերագրություն ոտք դրեց 60-ականի սկզբներին եւ ի սկզբանե ճակատին ուներ տաղանդի դրոշմը: Եվ որովհետեւ բանն այդպես էր, նա անմիջապես աչք-աչքի հանդիպեց ժամանակի ամենամեծ բեմադրիչի՝ Վարդան Աճեմյանի հետ: Ուրիշ խոսքով, Ժորան մեկ անգամից հայտնվեց Մայր թատրոնի բեմում: Մի բան, որ շատ քչերին է հաջողվել: «Արտի արաս», «Ղազարը գնում է պատերազմ», մի փոքր ավելի ուշ՝ «Խաչմերուկ» եւ այլ կատակերգությունների սունդուկյանական բեմադրությունը թատերական երեւույթ դարձան:

Հապա՞ նրա կինոսցենարները. «Ոսկե ցլիկը» (գրել է վաղամեռիկ Ռաֆիկ Երիցյանի համահեղինակությամբ), «Հուշարձանը», «Հարսնացու հյուսիսից», «Ջախորդ Փանոսը» եւ այլն, պաստառին հայտնվելուց անմիջապես հետո իրենց սրամիտ պատումով, թեւավոր արտահայտություններով անցան բերանից-բերան ու դարձան հայ ու այլազգի հանդիսականների սեփականությունը:

Երբ թատրոնում նրան զորավիգ կանգնեցին Վարդան Աճեմյանի եւ ապա Հրաչյա Ղափլանյանի նման հուժկու, փառք եւ մեծ փորձ ունեցող բեմադրիչներ, ապա կինոյում բանն այդպես չեղավ: Նրա կինոպատումները առաջինն էկրանավորեցին սկսնակ ռեժիսորները: Այսպես, «Ոսկե ցլիկը» բեմադրեց Մոկո Հակոբյանը (օ՜, ինչ տաղանդավոր երիտասարդ էր), իսկ «Հուշարձանը»՝ Ալբերտ Մկրտչյանը: Երկուսն էլ իբրեւ բեմադրիչ, առաջին քայլերն էին կատարում կինոյում: Արի ու տես, որ հիշյալ երիտասարդ բեմադրիչները, այսուհանդերձ, կատարյալ հաջողության հասան: Չուրանալով, թե վաղամեռիկ Մոկոյի եւ թե այսօր իր ստեղծագործական շնորհները անվիճելիորեն բացահայտող Ալբերտի ռեժիսորական կարողությունները, սակայն ամպի պես պարզ էր, որ Ժորա Հարությունյանի ստեղծագործական հիմքը վճռորոշ նշանակություն է ունեցել նրանց ռեժիսորական ինքնությունը հաստատելու ճանապարհին: Այս առիթով, խոսքս ավարտելու համար, կհիշատակեմ նաեւ «Հարսնացու հյուսիսից» ֆիլմը, որը ստեղծագործական լայն ճանապարհ հարթեց նույնպես երիտասարդ Ներսես Հովհաննիսյանի համար, որը Հայֆիլմում, իմ տնօրինության փուլում, հաջողությամբ բեմադրեց «Երջանկության մեխանիկա» ժապավենը եւ ՀՀ Պետական մրցանակի արժանացավ:

Ժորայի կինոպատումները եւ թատերգությունները միեւնույն ժամանակ դե-

«Իմ լռությունը» հատորում զետեղված է թատերգու Ժորա Հարությունյանի վերջին գործը՝ «Պարոն Շմոն եւ ուրիշները» ողբերգական կատակերգությունը (այսպես է նա բնութագրել պիեսի ժանրը): Հեղինակի նախորդ բոլոր կատակերգությունները, որքան էլ հումորով ու երբեմն էլ սատիրայով համեմված, սակայն եղել են բարությամբ ներթափանցված: Նա մտքով ու ոգով բերի իր հերոսներին չէր ոչնչացնում: Հումորով ասված նրա խոսքն էլ չարությամբ չէր շաղախված:

Ուրիշ է «Պարոն Շմոն» ողբերգական կատակերգությունը: Այստեղ հեղինակի սիրտը դաղված է մեր օրերի Հայաստանի իրականության մեջ օրենքների քիրս ու վայրենի դրսեւորումներով: Հերոսները նոր հայերն են, նոր կենսագրությամբ, նոր գործելակերպով եւ, մանավանդ, նոր հոգեբանությամբ:

Կարծ (Շմոն պիեսի ռուսերենով ասեր՝ «կառոյի») Ժորայի գծած հերոսը իրեն համարում է Հայաստան աշխարհի անբեկանելի տերը «օրենքով գող» է: Ավելին, նրա տոհմածառի կրողը, ավելի ստույգ՝ հայրը, Սովետ երկրի ճանաչված «օրենքով գողերից» մեկն է եղել: Պատահել է, որ հայր ու որդի, երկար տարիների ընդմիջումից հետո, աչք-աչքի հանդիպել են Կոչի գաղութում:

Ահա այս Շմոն, այսօր իրեն հռչակում է Հայաստանի տերն ու տնօրենը: Եվ փորձում է փոխել իր տոհմածառը (Կոտոյանց ազգանունը դարձնելով Պարոն աղա Տեր-Կոտոյանց): Ավելին, հրատարակում է ինքնակենսագրական «վեպ» (անշուշտ, ծախու գրչակ է ճանկել)՝ արծաթե կողքով, եւ, վերջապես, կտավին հանձնել է տալիս իր հոր դիմանկար-պատկերը: Այլեւս ինչպե՞ս չհիշել պարոնյանական Աբիսողոմ Աղային, որը գեղանկարչից պահանջում էր կտավին հանձնել նաեւ իր ագարակներն ու ավանակները:

Իսկ ինչո՞ւ ոչ, կարող ենք հաստատել, որ Ժորա Հարությունյանը, իբրեւ կոմեդիոգրաֆ, քայլել է նույն մեծ Հ. Պարոնյանի եւ Գ. Սունդուկյանի ավանդների ճանապարհով: Անառարկելիորեն, նա իր օրերի գրիչը եղավ, մե-

սոր երկրի տերեր են դարձել՝ գողերը, առավ-փախավները, գզիրներն ու կիսագրագետ բալանչիները: Հենց նրանք էլ, գիտակցելով իրենց ուժի ակունքը՝ «կանաչը», Ազգային ժողովի պատգամավորներ, մեկ այլ դեպքում քաղաքապետ ու քաղաքագլուխ են ընտրվել, նախարար նշանակվել եւ այլն: Ի դեպ, Պարոն Շմոն շատ ավելի է առաջ գնացել, քան խեղճ ու կրակ Աբիսողոմ Աղան: Նա ունի հզոր թիկնապահներ, Թոթոյ անունով բազմափորձ խորհրդատու, սեւ ու կապույտ աչքերով երիտասարդ հարճեր եւ շեղ խալաթի գրպանում բջջային հեռախոս եւ արծաթե փայլուն կոթով ատրճանակ: Հա, չմոռանանք, որ նույն գրպանները լեցուն են արեւածաղկի սերմերով եւ Շմոն պատեհ ու անպատեհ առիթներով չրթում է:

Այսպես, մեր ձեռքին է արժեքավոր ժամանակակից կատակերգություն, որն առ այսօր չի բեմադրվել: Ժորայի կենսագրությունում միակ դեպքն է, որ նրա գրվածքը թղթապանակում է մնացել:

Երբ Պետերբուրգի Ալեքսանդրյան թատրոնում առաջին անգամ ներկայացվում է Գոգոլի «Ռեւիզորը» («Վերաքննիչը»), ցարը ներկա լինելով, հուզված բացականչել է. «Այս կատակերգությունում ծաղրված են Ռուսաստանի բոլոր չինովնիկները եւ ամենից շատ Ռուսաստանի ցարը»:

Ես չգիտեմ, «Պարոն Շմոն», եթե բեմից ներկայացվի, Հայաստանի «ցարը» իր մեջ արդյոք համարձակություն եւ ուժ կգտնի՞ նման դաժան ու իրական խոստովանություն անելու:

Չտրվենք ենթադրությունների: Փաստն այն է, որ «Պարոն Շմոն» Հայաստանի որեւէ թատրոնում առ այսօր չի բեմադրվել: Մինչդեռ ժամանակակից իրականությունը արտացոլող պիեսի բեմադրությունը որեւէ թատրոնի գլխավոր խնդիրն է: Անհեթեթություն է կարծել, թե որեւէ դասական մեր օրերի ոգով ներկայացնելը բավարար է ժամանակի շունչն արտահայտելու համար:

Եղիզավետյան ժամանակների պուրիտաններին ծաղրելու համար Շեքսպիրը գրեց «12-րդ գիշերը» կատակերգությունը, որը ներկայացվեց Լոնդոնի թատրոնի բեմից, ֆրանսիական հղփացած ու փարիսեցի ազնվականությանը ծաղրելու համար Մոլիերը գրեց «Տարտյուֆ»-ը, որը ներկայացվեց Փարիզի «Կոմեդի ֆրանսեզ»-ում: Եվ հիշյալ թատրոնները աշխարհով մեկ հռչակվեցին իրենց ժամանակների գեղարվեստական հավաստի արտացոլման շնորհիվ:

«Իմ լռությունը» հեղինակի հոգու ծիրը լինելով, պետք է լսելի դառնա համայն հայությանը:

Ինչո՞ւ ոչ, նաեւ բանաստեղծական խոսքը:

Վերջում ես պետք է շնորհակալական խոսքս հղեմ գրքի հրատարակչին՝ Ժորա Հարությունյանի դստերը՝ Գայանեին, որն անձնական դժվարությունների գնով ընթերցողին է հասցրել իր հայրիկի հոգու վերջին աղաղակը՝ «Իմ լռությունը»:

ՌԱԶՄԻԿ ՄԱՐԳՈՅԱՆ,
Պրոֆեսոր

Թումանյանական օր՝ բանաստեղծի 135-ամյակի առթիվ

Այսօր նշվում է հայ մեծանուն բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի 135-ամյակը: Հոբելյանական հանդիսության համար միայն մեկ օրով Թումանյանի տուն-թանգարանը կբացի իր դռներն այցելությունների համար՝ ժամը 14-22-ը (ֆինանսական եւ այլեւայլ պատճառներով թանգարանը ձմռան այս օրերին փաստորեն չի գործում): Թանգարանի տնօրինության նախաձեռնությամբ բարեխղճորեն կազմվել եւ պատրաստվել է ընդարձակ ծրագիր՝ բազմաժանր եւ հարուստ: Տնօրեն Վերժինե Մովսիսյանի բացման խոսքին կհետեւի ՀԳՄ նախագահ Լեւոն Անանյանի ելույթը: Թումանյանի ստեղծագործությունների թատերային եւ ասմունքային կատարումներով հանդես կգան մանկապատանեկան եւ ուսանողական ստուդիաների եւ խմբերի սաներ: Վանաձորի թատերական ինստիտուտի, Երեւանի Աբովյանի անվ. մանկավարժական համալսարանի, թատրոնի եւ կինոյի ինստիտուտի ուսանողները հանդես կգան գրական կոմպոզիցիաներով: Խնկո-Ապոր գրադարանի տիկնիկային ստուդիայի սաները կներկայացնեն Թումանյանի հեքիաթներից երկուսի բեմականացումը: «Արփիար» համույթը կկատարի Թումանյանի տեքստերով Արմինե Հարությունյանի ստեղծագործությունները:

Անցած տարի «Անուշ» օպերայի հարյուրամյակի առիթով «Հայագիտակ» հրատարակչության տպագրած եռալեզու (հայերեն, անգլերեն, ռուսերեն) գրքին կանդրադառնա Ալբերտ Իսոյանը: Կհնչեն կատարումներ «Անուշ» օպերայից Սպենդիարյանի անվան օպերային թատրոնի մեներգիչ-մեներգչուհիների կատարմամբ, կցուցադրվեն Թումանյանի հեքիաթների մոտիվներով Դավիթ Սաքեւոսյանի նկարահանած տեսահոլովակները: Ծրագիրն ընդգրկել է կերպարվեստի բնագավառը եւս: Կցուցադրվեն Մ. Սարյանի, Ալեքսանդր Գրիգորյանի գեղանկարչական աշխատանքներից:

Թումանյանի 135-ամյակին նվիրված միջոցառումն այցելուներին կդիմավորի մեկ հաճելի անակնկալով եւս: Կցուցադրվեն բանաստեղծի անձնական իրերից (սպասք), որոնք մինչեւ այժմ չեն ցուցադրվել, առանձին բաժնով ներկայացվելու են այս տարիներին վերահրատարակված գրքեր, նաեւ նոր ձեռք բերված բանաստեղծի ձեռագրերից, ինչպես նաեւ ռեստավրացված հին հրատարակություններ:

Միջոցառման նախապատրաստություններին Թանգարանի տնօրինությանն աջակցել եւ սիրահոժար օժանդակել է Հայաստանում միջազգային կապերի ռուսական մշակութային կենտրոնի ներկայացուցչությունը՝ Գենադի Բարիշնիկովի ղեկավարությամբ: Ծրագրի մի քանի հատվածներ (Թումանյանի տեքստերը՝ հայերեն, ռուսերեն) կազմվել է կենտրոնի հետ համատեղ (նաեւ հրավիրատոմսերի կազմակերպումը):

ՀՀ մշակույթի նախարարությունը փետրվարի 19-ը Հայաստանի մշակութային օջախներում (Թումանյանի հետ առնչվող) հայտարարել է թումանյանական օր յուրաքանչյուրի յուրովի մասնակցությամբ:

Եղիշե Չարենցի տուն-թանգարանում մեկ նկարի ցուցադրությամբ կներկայացվի Ռեգինա Ղազարյանի «Այդ հմուտ, հանճարեղ լռեցին» կտավը: Էքսկուրսիաները կլինեն «Թումանյան-Չարենց առնչությունները» թեմայով: Դ. Դեմիրճյանի թանգարանը հայտարարել է բաց դռների օր (անվճար սպասարկում) «Դեմիրճյան-Թումանյան բարեկամությունը» թեմայով: Խնկո-Ապոր գրադարանում կազմակերպվելու է միջոցառումների շարք՝ հեքիաթապատում, երաժշտության ունկնդրում, գրքի ցուցահանդես, էքսկուրսիաներ: Թումանյանի հոբելյանը բանաստեղծի անունը կրող Երեւանի տիկնիկային թատրոնը «Հայի բախտը» ներկայացմամբ նշել է փետրվարի 7-ին:

Մ. ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Արշակ Բեգլյան. «Սիրե՛ք միմյանց հենց այսօր»

Մի քանի օր առաջ Սոչիում մեծ հանդիսավորությամբ բացվեց համշենահայ անվանի քանդակագործ, ՌԴ եւ ՀՀ նկարիչների միության անդամ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի միջազգային ընկերակցության, ՀՀ «Համշեն» ՀԲՀԿ նախագահության պատվավոր անդամ, Սոչիի ՊՀ դոցենտ Արշակ Բեգլյանի (ճարտարապետ Դավիթ Ա. Բեգլյան), «Ժողովուրդների բարեկամության եւ համաձայնության» հուշարձան-կոթողը, որը վրաց-աբխազական հակամարտությունից հետո Սոչի տեղափոխված Բեգլյանի 10-ամյա տքնաջան աշխատանքի արդյունքն էր: Այս գործը լինելով նրա հայանպաստ ստեղծագործությունների գլուխգործոցը, ավա՜ղ, եղավ նրա կարապի երգը:

Փետրվարի 14-ին Սոչիից ստացված բոթը ցնցեց շատերին: Հանկարծամահ էր եղել Ա. Բեգլյանը: Շատ ծրագրեր մնացին անավարտ: Բեգլյանը ոչ միայն քանդակագործ էր, այլեւ մեծ հայրենասեր, Հայաստանի ճանաչված դեմքերից էր ՌԴ տարածաշրջանում: Նրան հուզում էր յուրաքանչյուր մարդու ճակատագիր: Ի դեմս Բեգլյանի, համշենահայությունը կորցրեց մեծ մարդու: Սերունդները հիշելու են նրա նշանաբանը՝ «Մարդիկ, սիրեք միմյանց հենց այսօր»:

ՆԱԶԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
«Համշեն» ՀԲՀԿ փոխնախագահ

Պատմություններ՝ ֆոտոլրագրությամբ

«Պատկեր» ֆոտոգործակալության կազմակերպությամբ լրատվամիջոցների Կովկասյան ինստիտուտում փետրվարի 19-20-ը կայանալու է Կովկասի եւ Միջին Ասիայի ֆոտոլրագրողների լուսանկարչական ռեպորտաժների ցուցահանդես, որի շրջանակներում ֆոտոլրագրող, «Պատկեր» ֆոտո գործակալության տնօրեն Ռուբեն Մանգասարյանը կցուցադրի ֆոտոռեպորտաժների շարք Ադրբեջանում կայացած նախագահական ընտրությունների, Վրաստանի թավշյա հեղափոխության, ինչպես նաեւ Աբխազիայում եւ Աջարիայում տեղի ունեցած Վրաստանի նախագահական ընտրությունների մասին:

Այս լուսանկարչական աշխատանքները ցուցադրվելու են նաեւ Թբիլիսիում՝ փետրվարին:

Մ. Բ.

ՀՀ հավաքականը սկսեց պարտությամբ

Ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականը 8 թիմերի մասնակցությամբ Կիպրոսում անցկացվող մրցաշարով սկսեց նախապատրաստությունը 2006 թ. աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի հանդիպումներին: Երեկ ուշ երեկոյան մեր հավաքականը Պաֆոսում իր անդրանիկ հանդիպումն անցկացրեց ՖԻՖԱ-ի վարկանիշային ցուցակում 74-րդ հորիզոնականը զբաղեցնող Հունգարիայի ազգային ընտրանու հետ: Հանդիպման ելքը վճռեցին 63-րդ եւ 75-րդ րոպեներին Շաբիչի եւ Լիսեճի խփած 2 գոլերը: Այսպիսով, Հայաստանի հավաքականն անհաջող մեկնարկեց կիպրոսյան մրցաշարում:

Մրցակարգի համաձայն, մեր ֆուտբոլիստներն այսօր ուժերը պետք է չափեն Ղազախստանի ազգային հավաքականի հետ: Վերջինս մեկնարկային խաղում 1-3 հաշվով զիջեց Եվրոպայի առաջնության մասնակից Լատվիայի ընտրանուն: Խաղասկիզբը հաջող էր ղազախ ֆուտբոլիստների համար, որոնք 24-րդ րոպեին Յուրի Ախրոնովի խփած գոլի շնորհիվ հաշվի մեջ առաջ անցան: Սակայն դա այդ խաղում Ղազախստանի հավաքականի միակ հաջողությունն էր: Մինչեւ ընդմիջում լատվիացիները 2 անգամ գրավեցին մրցակցի դարպասը: Աչքի ընկան Մարիան Պախարը եւ Յուրիս Լայզանսը: Ընդմիջումից հետո վերջինս եւս մեկ անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը՝ ամրապնդելով թիմի հաղթանակը (3-1):

Այսօր Լատվիայի ընտրանին կմրցի հունգարացիների հետ: Տեղի կունենան նաեւ Կիպրոս-Վրաստան եւ Բելառուս-Ռումինիա հանդիպումները: Բնականաբար, հայ ֆուտբոլասերներին առաջին հերթին հետաքրքրում է աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում Հայաստանի հավաքականի մրցակիցներից մեկի՝ ռումինացիների մրցավեճի արդյունքը Վրաստանի հավաքականի հետ: Այդ խաղում ռումինացիները հաղթեցին 3-0 հաշվով: 2 գոլ խփեց Ադրիան Մուտուն, 1 անգամ էլ աչքի ընկավ Ֆլորին Չեռնասը: Բելառուսի հավաքականը 2-0 հաշվով պարտության մատնեց Կիպրոսի ընտրանուն:

Երեկ ՖԻՖԱ-ի կողմից հավաքականների համար ընկերական հանդիպումների անցկացման հերթական օրն էր: Տեղի ունեցան մի շարք ընկերական հանդիպումներ: Տեղեկացնենք ուշ երեկոյան ավարտված 3 հանդիպումների արդյունքները. Էստոնիա-Մոլդովա՝ 1-0, Մակեդոնիա-Բոսնիա՝ 1-0: Իսրայելի հավաքականը սեփական հարկի տակ ջախջախեց Ադրբեջանի ֆուտբոլիստներին (6-0):

Մեկնարկեց մոսկովյան շախմատային փառատոնը

Մոսկվայում մեկնարկել է շախմատի խոշոր միջազգային մրցաշար, որն անցկացվում է «Աերոֆլոտի» հովանու ներքո: Շախմատային յուրօրինակ այս փառատոնը բավական ներկայացուցչական կազմ ունի եւ անցկացվում է 3 խմբով: Ուժեղագույնների «A» խմբում հանդես են գալիս 2450 եւ բարձր վարկանիշ ունեցող շախմատիստները: Գլխավոր մրցանակի համար պայքարի մեջ են ներգրավվել 205 շախմատիստներ: Նրանց թվում են 11 հայ շախմատիստներ, որոնցից Սերգեյ Մովսիսյանը ներկայացնում է Սլովակիան, Սերգեյ Գրիգորյանցը՝ Ռուսաստանը: Լեւոն Արոնյանն էլ ներկայումս բնակվում է Գերմանիայում:

«B» խմբի մրցաշարում հանդես եկող 244 շախմատիստների անհատական գործակիցը տատանվում է 2200-2450-ի սահմաններում: Նրանց թվում են նաեւ 14 հայ շախմատիստներ: 2200-ից ցածր անհատական վարկանիշ ունեցող շախմատիստները մասնակցում են «C» խմբի մրցաշարին: 200 մասնակիցների թվում են Հայաստանի վեց ներկայացուցիչներ:

Մրցաշարն անցկացվում է շվեյցարական մրցակարգով, ինը տուրով: Մրցաշարի ընդհանուր մրցանակային հիմնադրամը 150 հազար դոլար է: «A» խմբի հաղթողը կստանա 25 հազար դոլար, «B» խմբում ուժեղագույն ճանաչվածը՝ 6 հազար, «C» խմբում առաջին տեղը գրավածը՝ 3 հազար դոլար: Յուրաքանչյուր մրցաշարում մրցանակի կարժանանան 36-ական շախմատիստներ:

«A» խմբում հանդես եկող հայ շախմատիստներից հաղթանակով մեկնարկեցին Սերգեյ Մովսիսյանը, Ռաֆայել Վահանյանը եւ Կարեն Ասրյանը, որոնք համապատասխանաբար պարտության մատնեցին Ռամիլ Հասանգաթինին, Սվետլանա Մատվեեւային եւ Սերգեյ Ցիգալկոյին: Սերգեյ Գրիգորյանցը, Լեւոն Արոնյանը, Գաբրիել Սարգսյանը, Արտաշես Մինասյանը, Տիգրան Պետրոսյանն իրենց հանդիպումներն ավարտեցին ոչ-ոքի: Անհաջող մեկնարկեցին Արա Մինասյանը, Արման Փաշիկյանն ու Էլինա Դանիելյանը՝ զիջելով մրցակիցներին:

«B» խմբում հանդես եկող մեր շախմատիստներից իրենց օգտին հաղթական միավորներ գրանցեցին Բենիամին Գալստյանը, Դավիթ Հարությունյանը, Լեւոն Բաբուջյանը, Աշոտ Նադանյանը, Լազար Բեգլարյանը եւ Հակոբ Վարդանյանը: Տիգրան Քոթանջյանը, Լիլիթ Մկրտչյանը, Արմեն Տոնոյանը, Վարդան Դանիելյանը ոչ-ոքի ավարտեցին իրենց պարտիաները, իսկ ահա Յուրի Հայրապետյանը, Դավիթ Պետրոսյանը եւ Նելլի Աղինյանը պարտվեցին:

«C» խմբում հաղթանակով մեկնարկեցին Ավետիք Գրիգորյանը, Հրայր Սիմոնյանը, Արսեն Օհանյանը եւ Գառնիկ Մանուկյանը: Աշոտ Ավետիսյանն ու Բաբկեն Հարությունյանը զիջեցին մրցակիցներին:

Խիսնքաեւան նոր ռեկորդ սահմանեց

21-ամյա ռուսաստանցի ծողացատկորդ Ելենա Իսինբաեւան Դոնեցկում անցկացված «Ձողացատկի աստղերը» միջազգային մրցաշարում համաշխարհային նոր ռեկորդ սահմանեց՝ հաղթահարելով 4 մ 83 սմ բարձրությունը: Դա համաշխարհային բարձրագույն նվաճումն է թե՛ մարզասրահների, թե՛ մարզադաշտերի համար:

Ուժեղագույն ծողացատկորդների նմանատիպ մրցումները Դոնեցկում անցկացվում էին արդեն 15-րդ անգամ: Դրանց նախաձեռնողն ու կազմակերպիչն աշխարհահռչակ ծողացատկորդ, օլիմպիական չեմպիոն, աշխարհի բազմակի չեմպիոն Սերգեյ Բուբկան է: Վերջինս ժամանակին 8 անգամ հաղթող էր ճանաչվել այդ մրցումներում, ընդ որում 3 անգամ համաշխարհային նոր ռեկորդ էր սահմանել: Տղամարդկանց մրցումներում 5 մ 77 սմ արդյունքով հաղթող դարձավ իսպանացի Ջուզեպպե Ջիբիլիսկոն:

Բիշովեցը կգլխավորի Վրաստանի հավաքականը

Անատոլի Բիշովեցը կստանձնի ֆուտբոլի Վրաստանի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնը: Այս մասին հայտարարել է Վրաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Մերաբ Ժորդանիան: Նա Կիպրոսում հանդիպել է Բիշովեցի հետ եւ ստացել վերջինիս համաձայնությունը գլխավորելու հավաքականը: Անատոլի Բիշովեցը հավաքականի հետ կաշխատի մինչեւ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի ավարտը: Նրա առջեւ խնդիր է դրվել հավաքականի հետ նվաճել աշխարհի առաջնության եզրափակիչ փուլի ուղեգիր: Ամենայն հավանականությամբ Բիշովեցի օգնականները կլինեն վրացի մարզիչները: Գլխավոր մարզիչը մտադիր է զգալիորեն ուժեղացնել հավաքականի բժշկական հսկողությունը եւ աշխատանքի հրավիրել Ռուսաստանում աշխատող վրացի մարզական բժիշկների: Կիպրոսից Բիշովեցը մեկնել է Լոնդոն՝ անձնական գործերով: Մեկ շաբաթ անց նա կժամանի Թբիլիսի եւ պայմանագիր կկնքի հավաքականի հետ:

Նշենք, որ հավաքականի գլխավոր մարզչի պաշտոնը թափուր էր մնացել անցյալ տարվա հոկտեմբերից: Այդ պաշտոնի թեկնածուների թվում նշվում էին ֆրանսիացիներ Անրի Միշելն ու Ալեն Ժիրեսը, իսպանացի Կորադո Կորադինին, արգենտինացի Մարիո Քեմպեսը, սլովենացի Սրեդկո Կատանեցը:

ՍՏՈՒԳՈՂԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐ

Հայ պատանիների հաղթանակը

Այս օրերին Կիպրոսում ուսումնամարզական հավաք է անցկացնում մինչեւ 17 տարեկանների Հայաստանի պատանեկան հավաքականը, որը նախապատրաստվում է մարտի 24-28-ն Անգլիայում կայանալիք Եվրոպայի առաջնության ընտրական մրցաշարի երկրորդ փուլին: Հայ ֆուտբոլիստները մարզումներին զուգահեռ նաեւ ընկերական հանդիպումներ են անցկացնում: Ինչպես տեղեկացանք ֆուտբոլի ֆեդերացիայի մամուլի ծառայությունից, ՀՀ հավաքականը Նիկոսիայում ընկերական խաղում ուժերը չափել է Կիպրոսի «Օլիմպիակոսի» երկրորդ կազմի հետ: Վերջինս երկրի առաջնությունում ընթանում է 6-րդ տեղում: Խաղն անցել է մեր ֆուտբոլիստների առավելությամբ: Առաջին խաղակեսն ավարտվել է ՀՀ հավաքականի հաղթանակով՝ 3-1: Երկու գոլ է խփել «Բանանց-2»-ի ֆուտբոլիստ Արտակ Օսեյանը, մեկ անգամ էլ աչքի է ընկել Ուզբեկստանից հրավիրված Կառլեն Աբրամովը: Հարկ է նշել, որ հայ ֆուտբոլիստները եւս 2 գոլ են խփել, սակայն մրցավարը չի հաշվել: Հորդառատ անձրեւի պատճառով երկրորդ խաղակեսը չի կայացել:

Լինարեսի գերմրցաշարը կանցկացվի 21-րդ անգամ

Այսօր իսպանական Լինարես քաղաքում կտրվի արդեն ավանդական դարձած շախմատի գերմրցաշարը 7 ուժեղագույն գրոսմայստերների միջեւ: Մրցաշարը շատ ուժեղ կազմ ունի: Այն դասվում է ՖԻԴԵ-ի 20-րդ կարգի մրցաշարերի շարքը: Մասնակիցների միջին վարկանիշը 2731 է: Երկու շրջանով անցկացվող մրցաշարում հանդես կգան ռուսաստանցիներ Գարրի Կասպարովը (2830) եւ Վլադիմիր Կրամնիկը (2777), Իսպանիան ներկայացնող Ալեքսեյ Շիրովը (2736), բուլղարացի Վեսելին Տոպալովը (2735), հունգարացի Պետեր Լեկոն (2722), իսպանացի Պակո Վալյեխոն (2663) եւ ադրբեջանցի Թեյմուր Ռաջաբովը (2656): Հաղթողը կորոշվի մարտի 5-ին:

Նահանջ երկու հորիզոնականով

ՖԻՖԱ-ն հրապարակել է ազգային հավաքականների հերթական վարկանիշային ցուցակը փետրվարի 18-ի դրությամբ: Նախորդ ամսվա համեմատ Հայաստանի ազգային հավաքականը երկու հորիզոնականով նահանջել է՝ զբաղեցնելով 114-րդ տեղը: Ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական առաջին խմբում Հայաստանի մրցակիցներից ամենաբարձր վարկանիշն ունեն հոլանդացիները, որոնք պահպանել են իրենց տեղն առաջատար հնգյակում: Իսկ ահա չեխերը երկու հորիզոնականով նահանջել են՝ գրավելով 8-րդ տեղը: Ռումինիայի հավաքականը 28-րդ տեղում է: Ռումինացիները նահանջել են մեկ աստիճանով: Նահանջ է արել նաեւ Ֆինլանդիայի ընտրանին՝ 40-ից տեղափոխվելով 42-րդ տեղը: Մակեդոնացիները 92-ից նահանջել են 93-րդ հորիզոնական, իսկ ահա Անդորրայի ֆուտբոլիստները պահպանել են իրենց տեղը 147-րդ հորիզոնականում:

Նախորդ ամսվա համեմատ ՖԻՖԱ-ի վարկանիշային աղյուսակում զգալի առաջընթաց են արել վերջերս Աֆրիկայի գավաթի խաղարկությանը մասնակցած հավաքականները: Այսպես, Աֆրիկայի նորընծա գավաթակիր Թունիսի հավաքականը 14 հորիզոնականով վեր է բարձրացել՝ զբաղեցնելով 31-րդ տեղը: 15 տեղով բարձրացել է Գվինեայի հավաքականը, ներկայում գրավելով 87-րդ տեղը: Նիգերիացիները եւս 14 հորիզոնականով առաջընթաց են ունեցել եւ այժմ զբաղեցնում են 21-րդ տեղը: Անփոփոխ է մնացել լավագույն տասնյակը: Նախկինի պես ուժեղագույն հավաքականների ցուցակը գլխավորում է աշխարհի հնգակի չեմպիոն Բրազիլիայի ընտրանին:

Ներկայացնում ենք լավագույն տասնյակի եւ ԱՊՀ ու բալթյան երկրների հավաքականների ցուցանիշները.

1.	Բրազիլիա	846
2.	Ֆրանսիա	828
3.	Իսպանիա	795
4.	Հոլանդիա	749
5.	Մեքսիկա	742
6.	Արգենտինա	741
7.	Անգլիա	740
8.	Չեխիա	739
9.	Թուրքիա	737
10.	Իտալիա	731
25.	Ռուսաստան	657
55.	Լատվիա	549
63.	Ուկրաինա	542
65.	Էստոնիա	534
84.	Ուզբեկստան	495
91.	Բելառուս	474
94.	Վրաստան	467
97.	Թուրքմենստան	459
104.	Լիտվա	442
109.	Մոլդովա	432
114.	Հայաստան	405
116.	Ադրբեջան	404
135.	Ղազախստան	325
136.	Տաջիկստան	323
157.	Ղրղզստան	242

Հավաքականի ֆուտբոլիստների համար հարկ կլինի վճարել

Բարսելոնում եվրոպական ուժեղագույն 102 ակումբների ներկայացուցիչների խորհրդակցությունում որոշում է ընդունվել ՈՒԵՖԱ-ից եւ ՖԻՖԱ-ից պահանջել մշակել փոխհատուցումների կարգ ազգային հավաքականներում հանդես եկող ֆուտբոլիստների համար: Ըստ այդ կարգի, ակումբները պահանջում են ազգային ֆեդերացիաներից հավաքական զորակոչված ֆուտբոլիստների համար թիմերին համապատասխան փոխհատուցում վճարել: Այս մասին հայտարարել է խորհրդակցության նախագահ Կառլ-Հայնց Ռումենիգեն:

Առայժմ ՖԻՖԱ-ն եւ ՈՒԵՖԱ-ն չեն արձագանքել այդ պահանջին: Նախատեսվում է այն քննարկել մարտի 22-23-ին Դուբլինում կայանալիք ՈՒԵՖԱ-ի գործկոմի նիստում: Եվրոպական առաջատար ակումբների ներկայացուցիչներն իրենց բացասական վերաբերմունքն են արտահայտել աշխարհի թիմային առաջնություն կազմակերպելու ՖԻՖԱ-ի առաջարկի հանդեպ: Առանց այն էլ միջազգային խաղացանկը շատ հագեցած է, եւ ակումբներում հանդես եկող ֆուտբոլիստները գերծանրաբեռնված են:

Նազար Պետրոսյանը եւս կհեռանա «Սատուրնից»

Մերձմոսկովյան «Սատուրն» թիմում հնարավոր են կադրային նոր փոփոխություններ: Գլխավոր մարզչի պաշտոնից Օլեգ Ռոմանցեւի հրաժարականից հետո հնարավոր է «Սատուրնից» հեռանա նաեւ Նազար Պետրոսյանը, որը լավ հարաբերությունների մեջ էր գլխավոր մարզչի հետ: Նազար Պետրոսյանը «Սատուրնում» զբաղեցնում է գլխավոր տնօրենի պաշտոնը: Նա իր պարտականությունները կկատարի մինչեւ մարտի 1-ը, որից հետո հնարավոր է նոր տնօրեն նշանակվի:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը փետրվարի 18-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, պաշտոնական պարզաբանում տվեց «Բանկերի հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձեւերը եւ դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1-ի 4.4 ու «Վարկային կազմակերպությունների հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների օրինակելի ձեւերը եւ դրանց լրացման ցուցումները» հավելված 1-ի 4.5 կետերի կիրառման վերաբերյալ:

ԿԲ խորհուրդը որոշեց փոփոխություններ ու լրացումներ կատարել «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ցուցանիշների ամփոփ գնահատականի (ՔԱՄԵԼՍ) հաշվարկման, հաստատման եւ հրապարակման կարգում»:

Խորհուրդը որոշեց համաձայնություն տալ «Հայխնայբանկ» ՓԲԸ-ի թիվ 41 մասնաճյուղի գործունեության վայրի փոփոխությանը՝ ք. Երեւան, Դեղատան 3 հասցեով:

Խորհրդի որոշմամբ արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիա տրամադրվեց «Գոգլի» ՍՊԸ-ին, «Աէրոքրոք» ՍՊԸ փոխանակման կետին թույլատրվեց այլ վայրերում եւս արտարժույթի առք ու վաճառքով զբաղվել: ԿԲ խորհուրդն ուժը կորցրած ճանաչեց արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու թիվ 232 լիցենզիան:

ՀՀ ԿԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 19.02.2004 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	563.94	558.30	569.60
EUR	1	եվրո	723.20	718.90	727.50
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.80	18.60	21.00

ARMENTEL

WE CREATE FUTURE TOGETHER

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Արմենտելը» հայտարարում է մրցույթ տեխնիկական թարգմանչի համար:

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների համար անհրաժեշտ պահանջներն են.

- Բարձրագույն տեխնիկական կրթություն
- Անգլերենի գերազանց իմացություն
- Համակարգչի իմացություն

Մրցույթին մասնակցել ցանկացողների փաստաթղթերն անհրաժեշտ է մինչեւ փետրվարի 27-ը ներկայացնել «Արմենտելի» կադրերի վարչություն՝ Երեւան, Ահարոնյան 2, 6-րդ հարկ, 612 սենյակ:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

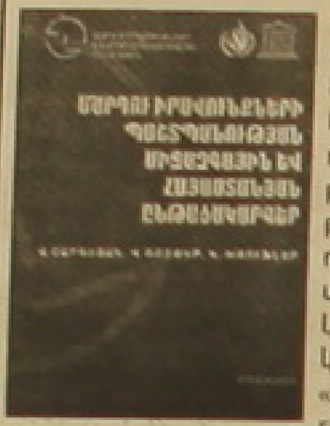

Մարդու իրավունքների ոտնահարման դեմ պայքարի գործընթացում կարեւորելով մարդու իրավունքների պաշտպանության օրենսդրության եւ մեխանիզմների զարգացումն ու այդ մասին Հայ մարդու եւ Հայաստանի հասարակության իրազեկությունը, քաղաքական-քաղաքացիական գիտակցության զարգացումը եւ լիարժեք մասնակցությունն ու պայքարը՝ Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ՝ ՄԻԺԻ ոչ կառավարական կազմակերպությունը 2003թ.-ի դեկտեմբերին իր կազմակերպության հիմնուրույն ջանքերով եւ «ՄԻԺԻ-ի նվիրատվությունների ֆոնդի» միջոցներով միջազգային իրավունքի եւ դիվանագիտության արվեստների մագիստրոս Վիգեն Սարգսյանի եւ Միավորված ազգերի կրթության, գիտության եւ մշակույթի կազմակերպության (UNESCO) հետ համագործակցաբար լույս ընծայեց՝

«Մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային եւ հայաստանյան ընթացակարգեր» ձեռնարկը:

ՄԻԺԻ-ի նախաձեռնությամբ հրատարակվող այս աշխատության մեջ (հեղինակներ՝ Վ. Սարգսյան, Վ. Ռոյթեր, Կ. Խյուֆներ) ներկայացվում է մարդու իրավունքների պաշտպանության միջազգային եւ հայաստանյան մեխանիզմների ընդհանուր պատկերը: Դիտարկվում են ՄԱԿ-ի պայմանագրային մարմինները, Եվրոպայի խորհրդի համաձայնագրերը, ԵԱՀԿ-ն, Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի գործունեության կազմակերպումը եւ դիմելու կարգը, ինչպես նաեւ մարդու իրավունքների պաշտպանության համակարգը Հայաստանում: Բերվում են միջազգային ատյաններ հայցերի ներկայացման նմուշներ: Ներկայացվում են նաեւ ՀՀ նորմատիվ ակտեր:

Աշխատությունը նախատեսվում է ինչպես պետական մարմինների, ոչ կառավարական եւ միջազգային կազմակերպությունների, այնպես եւ անհատ անձանց համար: Այն կարող է օգտակար լինել նաեւ մարդու իրավունքների հետազոտման եւ դասավանդման համար:

Գիրքը ձեռք բերելու ցանկություն ունեցողները կարող են դիմել ՄԻԺԻ կազմակերպությանը հետեւյալ հասցեներով՝

Հասցե: ՄԻԺԻ կենտրոն՝ Այգեձոր 4/1, ՄԻԺԻ գործադիր գրասենյակ՝ Այգեձոր 42ա, Երեւան, Հայաստանի Հանրապետություն, 375019

Էլ. փոստ՝ idhr@web.am; idhrcentre@web.am

Հեռ. (374 1) 26-47-12, (374 1) 27-29-80, բջջային՝ (374 9) 43-21-19

Ֆաքս՝ (374 1) 36-54-85:

Մրցույթի հրավեր

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից ստացել է վարկ «Կանխավճար քաղաքային ջերմամատակարարման առաջարկված ծրագրի (նախկինում գազի եւ ջեռուցման վերականգնում) նախապատրաստման համար» (PPF Q353-0-AM), որի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել բազմաբնակարան շենքերի ջեռուցման համակարգերի վերականգնմանն ուղղված փորձնական ծրագրեր:

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության «Ջերմամատակարարման ծրագրեր» ծրագրի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկը (ԾԻԳ) հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ մասնագետների ընտրության համար.

- ջերմատեխնիկ-ինժեներ
- ինժեներ-շինարար
- համատիրությունների գծով մասնագետ:

Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բարձրագույն կրթություն եւ տվյալ ոլորտի ոչ պակաս 5 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ (բացառությամբ համատիրությունների գծով մասնագետի), նմանատիպ միջազգային ծրագրերում մասնակցությունը եւ անգլերենի իմացությունը ցանկալի է:

Վերոնշյալ մրցույթին մասնակցել ցանկացողները պետք է ներկայացնեն դիմում ԾԻԳ-ի տնօրենի ժ. պ. պրն Ռ. Օհանյանի անունով, ինքնակենսագրություն (CV) հայերենով եւ անգլերենով՝ նշելով տվյալներ կրթության, աշխատանքային ստաժի, մասնագիտական սերտիֆիկատների, լիցենզիաների, որակավորման բարձրացման դասընթացներին մասնակցության մասին միջազգային պրակտիկայում ընդունված ձեւով:

Հրապարակման պահից՝ 10-օրյա ժամկետում, փաստաթղթերը կարելի է ներկայացնել հետեւյալ հասցեով՝ Տիգրան Մեծի 4 («Հայարդնախագիծ» ինստիտուտ), 5-րդ հարկ, 503 սենյակ կամ էլեկտրոնային փոստով tsparm@intertel.am:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարներով՝ 545-149, 545-148, 545-147:

Մասնակցության հրավեր

Հայաստանի Հանրապետությունը Միջազգային զարգացման ընկերակցությունից ստացել է վարկ «Կանխավճար քաղաքական ջերմամատակարարման առաջարկված ծրագրի (նախկինում՝ գազի եւ ջեռուցման վերականգնում) նախապատրաստման համար» (PPF Q353-0-AM), որի շրջանակներում հանրապետության քաղաքներում նախատեսվում է իրականացնել բազմաբնակարան շենքերի ջեռուցման համակարգերի վերականգնման փորձնական ծրագրեր՝ ջերմատեխնիկական ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառմամբ:

ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության «Ջերմամատակարարման եւ բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմիններին աջակցման ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» պետական հիմնարկը հրավիրում է շահագրգիռ նախագծային կազմակերպություններին ներկայացնելու հետաքրքրության արտահայտության հայտեր բազմաբնակարան շենքերի ջերմամատակարարման համակարգերի վերականգնման նախագծեր կազմելու համար:

Մասնակցության ցանկություն ունեցող կազմակերպությունները կարող են իրենց հայտերը ներկայացնել ծրագրերի իրականացման գրասենյակ, տնօրենի ժ. պ. պրն Ռ. Օհանյանի անունով, հրապարակման պահից 10-օրյա ժամկետում, հետեւյալ հասցեով՝ Երեւան, Տիգրան Մեծի 4, («Հայարդնախագիծ» ինստիտուտ), 5-րդ հարկ, 503 սենյակ: Հեռախոսներ՝ 545-149, 545-148, 545-147, էլ. փոստ tsparm@inter-tel.am

вклад **Нарекаци**
Мудрость истории

- **1 месяц - 5% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изъятие - в течение **1 часа** и начислением **2% годовых**

вклад **Хоренаци**
Правота разума

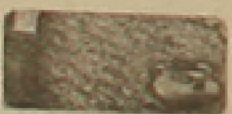

- **3 месяца - 6% годовых**
- от **1000** до **10000 USD** или **EURO**
- досрочное изъятие - начисление **2%** в течение 1 месяца, **3%** - в течение 2 месяца, **4%** - в течение 3 месяца
- при пролонгации - **подарок "ArCa Classic"**

вклад **Ширакаци**
Сила красоты

- **6 месяцев - 7% годовых**
- от **1000** до **30000 USD** или **EURO**
- досрочное изъятие - **до 30 дней – 2%, после 30 дней - 3% годовых**

вклад **Маштоц**
Величие любви

- **12 месяцев - 8% годовых**
- от **1000** до **30000 USD** или **EURO**
- **ежемесячная** капитализация или выплата процентов
- досрочное изъятие - **до 30 дней – 2%, после 30 дней - 3% годовых**

ЮНИБАНК 53 98 70 www.unibank.am

СТАНДАРТНЫЕ ВКЛАДЫ В ДРАМАХ И ВАЛЮТЕ

Срок вклада	Выплата процентов	AMD До 20 млн.	USD, EURO До 10.000	USD, EURO От 10.001 до 30.000
до востребования		0*	0*	
31 – 90 дней	в конце срока	7,5	5	5,5
	ежемесячно	7	4,5	5
91 – 182 дня	в конце срока	8	6	6,5
	ежемесячно	7,5	5,5	6
183 – 364 дня	в конце срока	8,5	7	7,5
	ежемесячно	8	6,5	7
365 дней и более	в конце срока	9	7,5	8
	ежемесячно	8,5	7	7,5

Вклады превышающие 20 млн. AMD или 30 тыс. USD, EURO и/или сроком более 550 дней - по индивидуальным ставкам.
* в отдельных случаях процентная ставка определяется на договорной основе

Минимальная сумма срочных депозитов
- 50.000 AMD
- 100 USD, EURO

АДРЕСА ФИЛИАЛОВ ЗАО "ЮНИБАНК"

Центральный офис:
г. Ереван, ул. Амиряна 12
тел. (3741) **539870**
e-mail: unibank@unibank.am

Филиалы в г. Ереване:

Филиал "КЕНТРОН"
ул. Абовяна 26
тел. (3741) **542431**

Филиал "МАЛАТИЯ"
ул. Себастия 141
тел. (3741) **776627**

Филиал "КОМИТАС"
ул. Комитаса 15/2
тел. (3741) **261838**

Филиалы в Армении:

Филиал "ВАНАДЗОР"
г. Ванадзор, ул. Тигран-Мец 53
тел. (37451) **40872**

Филиал "ГЮМРИ"
г. Гюмри, ул. Ахтанаки 1
тел. (37441) **33055**

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 18. 02. 2004 Գինը՝ 100 դրամ